

Γονική μέριμνα σε υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της απαγωγής παιδιού

Θεματική μονάδα 1

Γονική μέριμνα σε υποθέσεις διασυνοριακού χαρακτήρα

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

1. Γονική μέριμνα: Δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II	3
1.1. Εισαγωγή.....	3
1.2. Δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II.....	5
1.2. α. Γενικοί λόγοι δικαιοδοσίας - άρθρο 8	7
1.2. β. Ειδικοί λόγοι δικαιοδοσίας - άρθρο 9.....	8
1.2. γ. Ειδικοί λόγοι δικαιοδοσίας – άρθρο 12, παράγραφος 1.....	12
1.2. δ. Ειδικοί λόγοι δικαιοδοσίας – άρθρο 12, παράγραφος 3	14
1.3. Διαχείριση διαφορών σχετικά με τη δικαιοδοσία	16
1.3. α. Αρχή της εκκρεμοδικίας - άρθρο 19, παράγραφος 2.....	16
1.3. β. Παραπομπή της υποθέσεως σε άλλο δικαστήριο - άρθρο 15	21
.....	21
1.3. γ. Δικαιοδοσία σε περίπτωση επείγοντος - προσωρινά μέτρα βάσει του άρθρου 20.....	22
2. Διασυνοριακή απαγωγή παιδιού εντός της ΕΕ	24
2.1. Πλαίσιο αναφοράς	24
2.2. Συναφή νομικά κείμενα	25
2.3. Ορισμοί.....	28
2.4. Ενέργειες για την επιστροφή απαχθέντος παιδιού.....	29
2.5. Κατόπιν αποφάσεως περί επιστροφής.....	36
2.6. Κατόπιν αποφάσεως περί μη επιστροφής.....	36
3. Αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων.....	41
3.1. Εισαγωγή.....	41
3.2. Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων	41
3.3. Εκτέλεση αποφάσεως γονικής μέριμνας βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II	45
.....	45
3.4. Η εκτελεστότητα του δικαιώματος επικοινωνίας.....	45

1. Γονική μέριμνα: Δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II

1.1. Εισαγωγή

Πλαίσιο αναφοράς

Κανονισμός 2201/2003 του Συμβουλίου για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 1347/2000, [EE L 2003 338/1](#); γνωστός ως αναθεωρημένος Βρυξέλλες II ή νέος κανονισμός Βρυξέλλες II.

- Η ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει ενθαρρύνει τη δημιουργία «διεθνών» οικογενειών, στις οποίες οι γονείς είναι διαφορετικών ιθαγενειών ή ζουν σε χώρα διαφορετική από εκείνη της οποίας έχουν την ιθαγένεια. Σε περίπτωση που προκύπτουν οικογενειακές διαφορές, ιδίως σε σχέση με παιδιά, αυτό μπορεί να προκαλέσει αβεβαιότητα ως προς το σε ποια χώρα πρέπει να εκδικασθεί η υπόθεση και ως προς τα αποτελέσματα διασυνοριακού χαρακτήρα των τυχόν αποφάσεων.
- Ο κανονισμός καλύπτει τη δικαιοδοσία σε διαφορές γονικής μέριμνας, δηλαδή, ορίζει ποιου κράτους μέλους τα δικαστήρια πρέπει να εκδικάσουν την υπόθεση, καθώς και την αναγνώριση και εκτέλεση τυχόν μεταγενέστερων αποφάσεων εντός της ΕΕ, δηλαδή, προβλέπει τη νομική ισχύ των αποφάσεων και εκτός του κράτους μέλους που εξέδωσε την απόφαση.
- Άπαξ και ένα δικαστήριο διαθέτει δικαιοδοσία επί διαφοράς βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II, η επίλυση της διαφοράς και το εφαρμοστέο ουσιαστικό δίκαιο, οι αποφάσεις για την ευημερία του παιδιού και η διάταξη που θα εκδοθεί αποφασίζονται βάσει του οικογενειακού δικαίου του κράτους μέλους. Στο δίκαιο της ΕΕ καθορίζεται ποιο δικαστήριο διαθέτει δικαιοδοσία και διασφαλίζεται ότι η απόφαση αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλα κράτη μέλη. Δεν θίγεται το ουσιαστικό οικογενειακό δίκαιο των κρατών μελών.
- Ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II θεσπίζει ένα καθεστώς για την προστασία των παιδιών σε διαφορές ανά την ΕΕ
  - ο Οι βασικές αρχές προστασίας που προβλέπονται στο άρθρο 24 [του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης](#) και η αρχή προστασίας του δικαιώματος του παιδιού για ακρόαση· για τη λήψη αποφάσεων με γνώμονα το υπέρτατο συμφέρον του και για τη διατήρηση επαφών και με τους δύο γονείς του, περιλαμβάνονται στον κανονισμό
  - ο Πρέπει πάντοτε να καθορίζεται αρμόδιο δικαστήριο για την προστασία των συμφερόντων του παιδιού
  - ο Το δίκαιο της ΕΕ πρέπει να λειτουργεί παράλληλα με το ουσιαστικό εθνικό δίκαιο σχετικά με τις οικογενειακές διαφορές
  - ο Τα εθνικά δικαστήρια πρέπει να συνεργάζονται σε διασυνοριακό επίπεδο για να προστατεύουν τα παιδιά

- Ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II χρησιμοποιεί τις αρχές της αμοιβαίας εμπιστοσύνης και της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων, στις οποίες στηρίζεται ο κανονισμός ώστε να διασφαλισθεί η ομαλή εφαρμογή του: ο η εναρμόνιση της δικαιοδοσίας ώστε να διασφαλισθεί ότι οι αποφάσεις αναγνωρίζονται σε όλη την ΕΕ
ο οι διεθνείς οικογενειακές διαφορές πρέπει να επιλύονται στο κατάλληλο πλαίσιο για την προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων του παιδιού και να αναγνωρίζονται και να εκτελούνται σε όλα τα άλλα κράτη μέλη
- Ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II υπερισχύει άλλων διεθνών πράξεων

Πεδίο εφαρμογής

Νέος Κανονισμός Βρυξέλλες II: Περιεχόμενα	
Προοίμιο	
Κεφάλαιο I - Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί	Άρθρα 1-2
Κεφάλαιο II - Δικαιοδοσία	Άρθρα 3-20
Κεφάλαιο III - Αναγνώριση και εκτέλεση	Άρθρα 21-52
Κεφάλαιο IV - Συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών για θέματα γονικής μέριμνας	Άρθρα 53-58
Κεφάλαιο V - Σχέσεις με άλλες νομικές πράξεις	Άρθρα 59-63
Κεφάλαιο VI - Μεταβατικές διατάξεις	Άρθρο 64
Κεφάλαιο VII - Τελικές διατάξεις	Άρθρα 65-77
Παραρτήματα I-VI	

Ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II εφαρμόζεται επί διαφορών γονικής μέριμνας με διεθνή διάσταση. Καλύπτει διεθνείς διαφορές μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ, με εξαίρεση τη Δανία. Σε ό,τι αφορά το αντικείμενο, [το άρθρο 1](#) ορίζει ότι ο κανονισμός καλύπτει διαφορές σχετικά με:

- το δικαίωμα επιμέλειας και το δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας·
- την επιτροπεία, την κηδεμονία και ανάλογους θεσμούς·
- τον διορισμό και τα καθήκοντα προσώπων στα οποία ανατίθεται η επιμέλεια του προσώπου ή η διοίκηση της περιουσίας του παιδιού·
- την τοποθέτηση του παιδιού σε ανάδοχη οικογένεια ή σε ίδρυμα·
- τα μέτρα προστασίας του παιδιού που συνδέονται με τη διοίκηση, τη συντήρηση ή τη διάθεση της περιουσίας του·

Βάσει της [υποθέσεως C-435/06 C, Συλλογή Νομολογίας 2007, σελ. I-10141](#)

- Οι όροι στον κανονισμό πρέπει να καθορίζονται ανεξάρτητα από το εθνικό δίκαιο από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ώστε να διασφαλισθεί η ίση μεταχείριση παιδιών σε όλη την ΕΕ
- Η «γονική μέριμνα» είναι ευρύς όρος ο οποίος περιλαμβάνει «...το σύνολο των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που παρέχονται σε φυσικό ή νομικό πρόσωπο με δικαστική απόφαση, απευθείας από τον νόμο ή με ισχύουσα συμφωνία όσον αφορά το πρόσωπο ή την περιουσία του παιδιού.» (αιτ. σκέψη 53)

1.2. Δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II

Επίλυση πρακτικής υποθέσεως

Η Marilyn (M) και ο Jack (J) είναι ισπανικής ιθαγένειας και είναι παντρεμένοι στην Ισπανία. Είναι παντρεμένοι 12 χρόνια. Η Blossom (B) είναι το μοναδικό τους παιδί, που είναι 10 ετών και έχει ισπανική ιθαγένεια. Η οικογένεια μετακόμισε στις Κάτω Χώρες πριν από 2 χρόνια, επειδή ο Jack εργάζεται στις Κάτω Χώρες. Η Blossom πηγαίνει σε αγγλόφωνο σχολείο και έχει κάνει φίλους στις Κάτω Χώρες. Οι συγγενείς της Marilyn και του Jack ζουν στην Ισπανία και τους επισκέπτονται συχνά κατά τη διάρκεια των σχολικών διακοπών της Blossom.

Ο γάμος του Jack και της Marilyn διαλύθηκε. Η Marilyn ξεκίνησε διαδικασία διαζυγίου στην Ισπανία και σχεδιάζει να επιστρέψει να ζήσει στην Ισπανία. Ο Jack επιθυμεί να παραμείνει στις Κάτω Χώρες όπου είναι η δουλειά του. Τόσο η Marilyn όσο και ο Jack επιθυμούν την επιμέλεια της Blossom.

- Ποιο δικαστήριο πρέπει να αποφασίσει για το μέλλον της B;

- Εάν εκδοθεί απόφαση, και η M και ο J καταλήξουν να ζουν σε διαφορετικές χώρες, πώς θα εφαρμοσθούν οι διακανονισμοί αυτοί και στις δύο χώρες;

Το πρώτο ερώτημα αφορά τη δικαιοδοσία. Ποιο δικαστήριο έχει την εξουσία να εκδικάσει τη διαφορά για την ευημερία της Blossom και να αποφανθεί σχετικά με την επιμέλεια και την επικοινωνία;

1.2. α. Γενικοί λόγοι δικαιοδοσίας - άρθρο 8

Άρθρο 8, παράγραφος 1 – Τα δικαστήρια κράτους μέλους έχουν δικαιοδοσία επί θεμάτων που αφορούν τη γονική μέριμνα παιδιού το οποίο έχει συνήθη διαμονή σε αυτό το κράτος μέλος κατά τη στιγμή της άσκησης της προσφυγής.

Ο βασικός συνδετικός παράγοντας στον κανονισμό είναι η συνήθης διαμονή. Το εθνικό δικαστήριο καθορίζει πού είναι η συνήθης διαμονή του παιδιού. Το δικαστήριο έχει δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 8 όταν το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος του κράτους μέλους. Η διαπίστωση της συνήθους διαμονής του παιδιού θα οδηγήσει και στη διαπίστωση του δικαστηρίου με την πιο στενή σχέση με το παιδί.

[Υπόθεση C-523/07 A, Συλλογή Νομολογίας 2009, σελ. I-02805](#) – η συνήθης διαμονή του παιδιού είναι ο τόπος όπου βρίσκεται το κέντρο των συμφερόντων του παιδιού. Πρέπει να υπάρχει κάποιος βαθμός ένταξης του παιδιού στο κοινωνικό και οικογενειακό περιβάλλον του. Να λαμβάνονται υπόψη:

- διάρκεια και κανονικότητα της διαμονής σε κράτος μέλος·
- συνθήκες και λόγοι της διαμονής επί του εδάφους κράτους μέλους και της μετοικήσεως της οικογένειας·
- ιθαγένεια του παιδιού·
- τόπος φοίτησης·
- οικογενειακές και κοινωνικές σχέσεις του παιδιού·
- γλωσσικές γνώσεις.

Επιστροφή στην επίλυση πρακτικής υποθέσεως

- Πού είναι η συνήθης διαμονή της Blossom;

Η Blossom βρίσκεται στις Κάτω Χώρες εδώ και 2 έτη με μέλη της οικογένειας που μετοίκησαν για λόγους εργασίας και έκανε διακοπές στην Ισπανία. Έχει ισπανική ιθαγένεια. Φοιτά σε ολλανδικό σχολείο στο οποίο τα μαθήματα γίνονται στα αγγλικά· μιλάει ισπανικά, αγγλικά και λίγα ολλανδικά· και έχει φίλους στις Κάτω Χώρες, συγγενείς και φίλους στην Ισπανία.

Ερώτηση 1:: Πού είναι η συνήθης διαμονή της Blossom; (επιλέξτε)

Ισπανία – Κάτω Χώρες

1.2. β. Ειδικοί λόγοι δικαιοδοσίας - άρθρο 9

Το άρθρο 8 συνιστά τον πιο σημαντικό λόγο δικαιοδοσίας, το δικαστήριο όπου έχει τη συνήθη διαμονή του το παιδί είναι κατά κανόνα το πλέον αρμόδιο να εκδικάσει κάθε διαφορά σε σχέση με το παιδί. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να ενδείκνυται να επιληφθεί της υποθέσεως διαφορετικό δικαστήριο.

- Άρθρο 8, παράγραφος 2 – Η παράγραφος 1 υπόκειται στις διατάξεις των άρθρων 9, 10 και 12.
- Άρθρο 10 – αρμοδιότητα σχετικά με τη διεθνή απαγωγή παιδιών (βλ. Κύκλο ηλεκτρονικών μαθημάτων, Θεματική μονάδα 1, Μέρος 2ο)

Διαφορά σχετικά με επικοινωνία με παιδιά που έχουν μετεγκατασταθεί

Άρθρο 9, παράγραφος 1 - Όταν ένα παιδί μετοικεί νομίμως από ένα κράτος μέλος σε άλλο και αποκτά σε αυτό νέα συνήθη διαμονή, τα δικαστήρια του κράτους μέλους της προηγούμενης συνήθους διαμονής του παιδιού διατηρούν την αρμοδιότητά τους, κατά παρέκκλιση του άρθρου 8, για περίοδο τριών μηνών μετά τη μετοικεσία, προκειμένου να τροποποιήσουν απόφαση η οποία αφορά το δικαίωμα επικοινωνίας εκδοθείσα σε αυτό το κράτος μέλος πριν από τη μετοικεσία του παιδιού, εφόσον ο δικαιούχος του δικαιώματος επικοινωνίας δυνάμει της αποφάσεως που αφορά το δικαίωμα επικοινωνίας εξακολουθεί να διαμένει συνήθως στο κράτος μέλος της προηγούμενης συνήθους διαμονής του παιδιού.

- Περιορισμένη εξαίρεση ως προς το άρθρο 8 όταν ένα παιδί μετοικεί νομίμως από ένα κράτος μέλος σε άλλο.
- Το άρθρο 9 επιτρέπει το δικαίωμα επικοινωνίας να προσαρμόζεται στην προηγούμενη συνήθη διαμονή του παιδιού ώστε να διασφαλίζεται η συνεχής επαφή μεταξύ του παιδιού και του γονέα του, παρόλο που έχει αλλάξει η συνήθης διαμονή του παιδιού.
- Επιδιώκει να διασφαλίσει την τροποποίηση του δικαιώματος επικοινωνίας στην προηγούμενη συνήθη διαμονή ώστε να τεθούν σε ισχύ ρυθμίσεις μόλις το παιδί μετεγκατασταθεί σε άλλο κράτος μέλος.
- Εφαρμόζεται μόνο στη νόμιμη μετοικεσία παιδιών από ένα κράτος μέλος σε ένα άλλο.

Επιστροφή στην επίλυση πρακτικής υποθέσεως

Τα ολλανδικά δικαστήρια ανέθεσαν στη Marilyn το δικαίωμα επιμέλειας της Blossom, ενώ στον Jack χορηγήθηκε δικαίωμα επικοινωνίας. Η Β μένει με τον J κάθε Σαββατοκύριακο. Η Μ στη συνέχεια ζητεί άδεια από το ολλανδικό δικαστήριο να μετεγκατασταθεί με την Β στην Ισπανία και η Μ και η Β μετοικούν στην Ισπανία.

- Η Β μετοικεί στην Ισπανία με την άδεια του ολλανδικού δικαστηρίου – νόμιμη μετοικεσία
- Η Β πρέπει να έχει τώρα τη συνήθη διαμονή της στην Ισπανία
- Το ολλανδικό δικαστήριο διατηρεί τη δικαιοδοσία για τρεις μήνες (λόγω της προηγούμενης συνήθους διαμονής της Β)
- Ο J έχει τη δυνατότητα τροποποίησης της αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας του στο ολλανδικό δικαστήριο εφόσον ο J έχει ακόμη τη συνήθη διαμονή του στις Κάτω Χώρες.

Η εφαρμογή του άρθρου 9, νέος κανονισμός Βρυξέλλες II

Διαφορά σχετικά με επικοινωνία με παιδιά που έχουν μετεγκατασταθεί

Άρθρο 9, παράγραφος 1 - Όταν ένα παιδί μετοικεί νομίμως από ένα κράτος μέλος σε άλλο και αποκτά σε αυτό νέα συνήθη διαμονή, τα δικαστήρια του κράτους μέλους της προηγούμενης συνήθους διαμονής του παιδιού διατηρούν την αρμοδιότητά τους, κατά παρέκκλιση του άρθρου 8, για περίοδο τριών μηνών μετά τη μετοικεσία, προκειμένου να τροποποιήσουν απόφαση η οποία αφορά το δικαίωμα επικοινωνίας εκδοθείσα σε αυτό το κράτος μέλος πριν από τη μετοικεσία του παιδιού, εφόσον ο δικαιούχος του δικαιώματος επικοινωνίας δυνάμει της αποφάσεως που αφορά το δικαίωμα επικοινωνίας εξακολουθεί να διαμένει συνήθως στο κράτος μέλος της προηγούμενης συνήθους διαμονής του παιδιού.

Κράτος μέλος Α

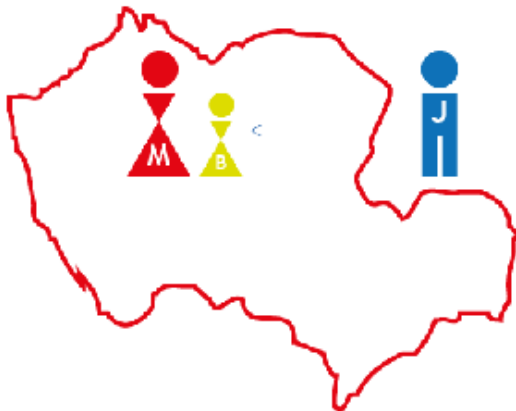

Η Marilyn (M) και ο Jack (J) ήταν παντρεμένοι στο κράτος μέλος Α και έχουν ένα παιδί, την Blossom (B). Όλοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους στο κράτος μέλος Α, αλλά η Μ έχει την ιθαγένεια του κράτους μέλους Β.

Κράτος μέλος Β

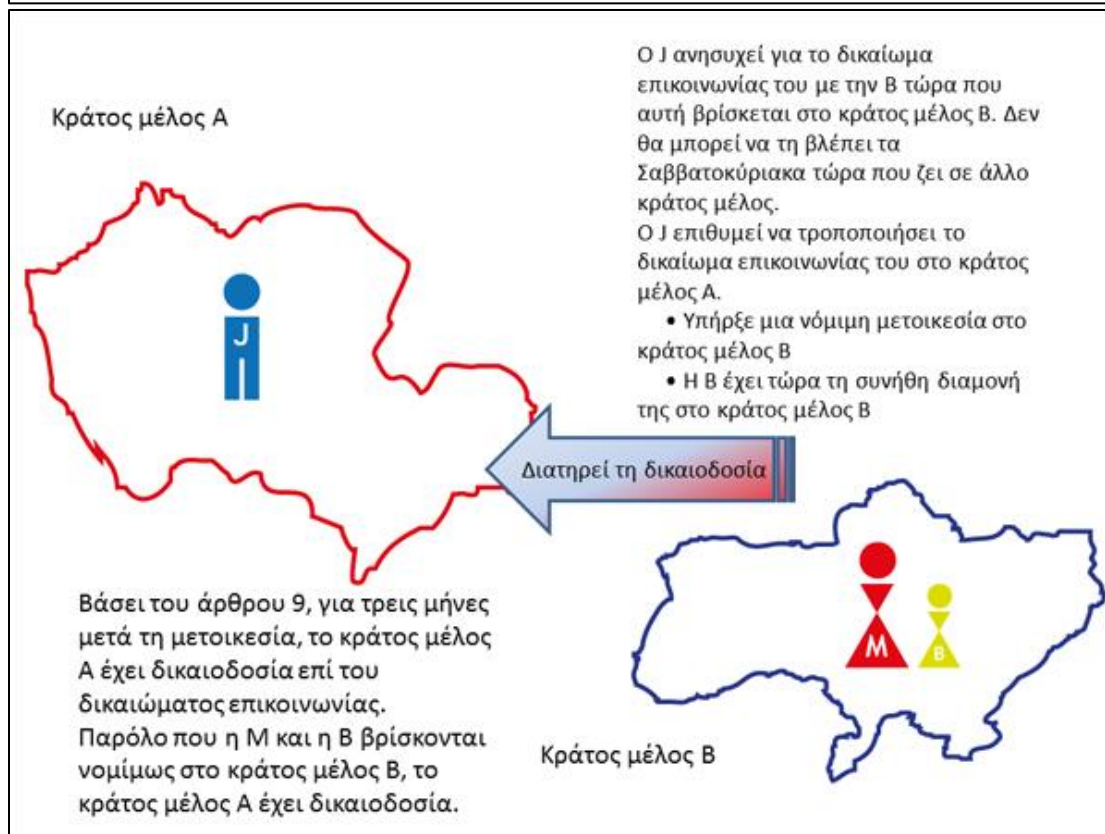
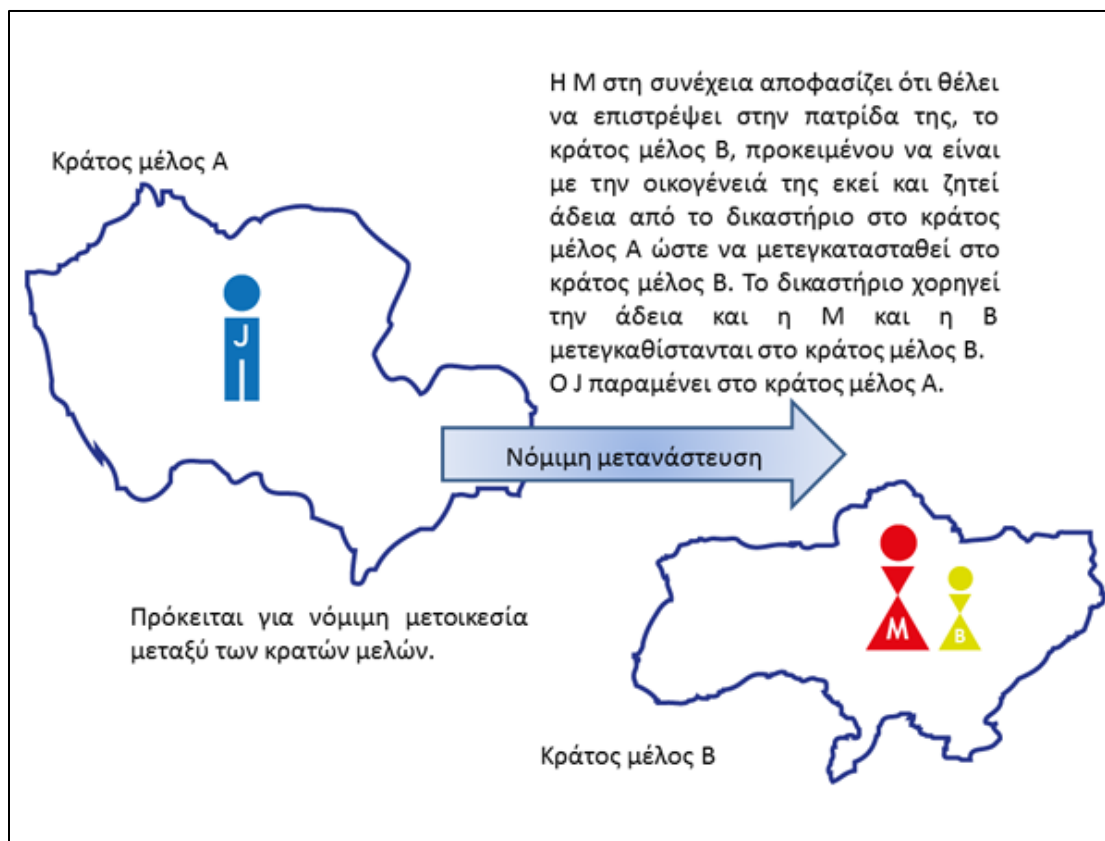
Κράτος μέλος Α

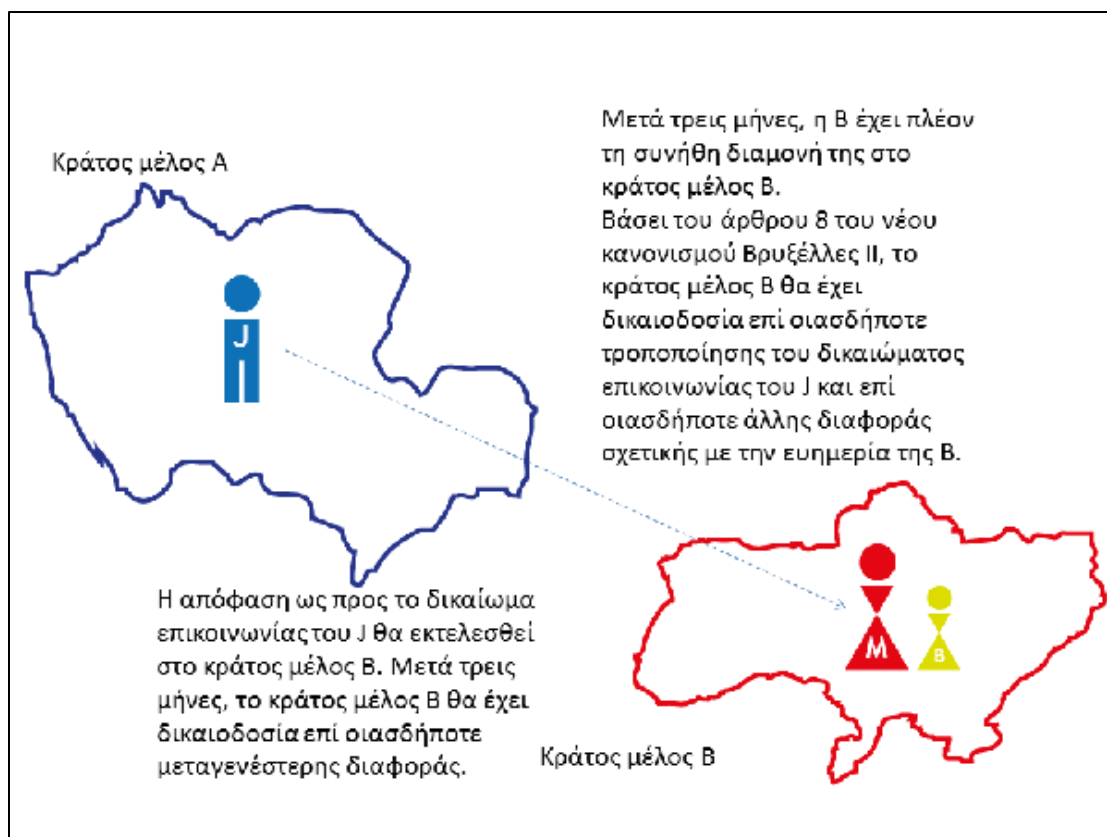

Ο J και η Μ παίρνουν διαζύγιο στο κράτος μέλος Α. Ανατίθεται από το δικαστήριο του κράτους μέλους Α η επιμέλεια της Β στη Μ και ο J βλέπει την Β τα Σαββατοκύριακα και κατά τη διάρκεια των διακοπών.

Κράτος μέλος Β

1.2. γ. Ειδικό λόγο δικαιοδοσίας – άρθρο 12, παράγραφος 1

Εκδίκαση διαφοράς γονικής μέριμνας παράλληλα με διαδικασία διαζυγίου

Άρθρο 12, παράγραφος 1 – Τα δικαστήρια του κράτους μέλους στα οποία η αρμοδιότητα ασκείται βάσει του άρθρου 3, για να αποφασίσουν για μια αίτηση διαζυγίου... είναι αρμόδια για οιοδήποτε ζήτημα σχετικά με τη γονική μέριμνα το οποίο συνδέεται με την αίτηση αυτή, εφόσον:

(α) τουλάχιστον ένας από τους συζύγους ασκεί τη γονική μέριμνα του παιδιού• και

(β) η αρμοδιότητα των εν λόγω δικαστηρίων έχει γίνει ρητώς ή κατ' άλλον ανεπιφύλακτο τρόπο αποδεκτή από τους συζύγους και από τους δικαιούχους της γονικής μέριμνας κατά την ημερομηνία που επελήφθη το δικαστήριο και είναι προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.

- Το άρθρο 12, παράγραφος 1, συνδέει τη δικαιοδοσία σε υποθέσεις διαζυγίου, που διέπεται από το άρθρο 3 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II, με τη δικαιοδοσία σε σχετιζόμενες διαφορές γονικής μέριμνας. Είναι μια λογική διάταξη που επιτρέπει τόσο η διαδικασία του διαζυγίου όσο και οι αποφάσεις για τους μελλοντικούς διακανονισμούς μεταξύ των συζύγων σε σχέση με τα παιδιά να εξετασθούν από το ίδιο δικαστήριο.
- Το άρθρο 12, παράγραφος 1, δεν περιορίζεται σε παιδιά εντός γάμου, των οποίων και οι δύο γονείς ασκούν τη γονική μέριμνα, αλλά καλύπτει και την κατάσταση κατά την οποία ένας μόνο γονέας μπορεί να ασκεί τη γονική μέριμνα, π.χ. προγονοί/προγονές από προηγούμενο γάμο.

Επιστροφή στην επίλυση πρακτικής υποθέσεως

Ο γάμος του Jack και της Marilyn διαλύθηκε. Η Μ ξεκίνησε διαδικασία διαζυγίου στην Ισπανία και σχεδιάζει να επιστρέψει να ζήσει στην Ισπανία. Ο J επιθυμεί να παραμείνει στις Κάτω Χώρες όπου είναι η δουλειά του. Τόσο η Μ όσο και ο J επιθυμούν την επιμέλεια της Blossom.

Η Β έχει τη συνήθη διαμονή της στις Κάτω Χώρες βάσει του άρθρου 8. Η Μ ξεκινά επιτυχώς στο ισπανικό δικαστήριο διαδικασία διαζυγίου και ισχυρίζεται ότι τυχόν διαδικασία για την επιμέλεια πρέπει επίσης να εκδικασθεί στην Ισπανία. Ο J επιθυμεί η διαφορά για την επιμέλεια να εκδικασθεί στις Κάτω Χώρες βάσει του άρθρου 8.

Ερώτηση: Ποιες είναι οι προϋποθέσεις σύμφωνα με το άρθρο 12, παράγραφος 1, ώστε η διαδικασία σχετικά με τη γονική μέριμνα να εκδικασθεί στο ισπανικό δικαστήριο, παράλληλα με τη διαδικασία διαζυγίου μεταξύ των Μ και J; (επιλέξτε)

- Τόσο η Μ όσο και ο J πρέπει να ασκούν τη γονική μέριμνα της Β και ο J πρέπει να συμφωνεί για την εκδίκαση στην Ισπανία

Αυτή η απάντηση ήταν λάθος.

Η Μ και ο J είναι πιθανόν να ασκούν και οι δύο τη γονική μέριμνα της Β και πρέπει να συμφωνήσουν και οι δύο να γίνει η εκδίκαση της υποθέσεως στην Ισπανία, αλλά πρέπει επίσης να είναι «προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού».

- Τόσο η Μ όσο και ο J πρέπει να συμφωνούν για την εκδίκαση σε ισπανικό δικαστήριο και η εκδίκαση στην Ισπανία πρέπει να είναι προς το συμφέρον του παιδιού

Αυτή είναι η σωστή απάντηση.

Οι διατάξεις του άρθρου 12, παράγραφος 1, έχουν σωρευτικό χαρακτήρα: Η Μ και ο J είναι πιθανόν να ασκούν τη γονική μέριμνα της Β και, συνεπώς, πρέπει να

συμφωνήσουν και οι δύο να γίνει η εκδίκαση της υποθέσεως στην Ισπανία, και η εκδίκαση αυτή πρέπει να είναι προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.

Το ισπανικό δικαστήριο θα αξιολογήσει αν η εκδίκαση στην Ισπανία θα είναι προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού, που συνιστά αξιολόγηση του βέλτιστου συμφέροντος. Εάν ναι, η δικαιοδοσία του ισπανικού δικαστηρίου θα διαρκέσει έως ότου καταστεί οριστικό το διαζύγιο ή ληφθεί απόφαση σχετικά με τη γονική μέριμνα βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 2.

- Ο J πρέπει να ασκεί τη γονική μέριμνα της B και η εκδίκαση στην Ισπανία πρέπει να είναι προς το συμφέρον του παιδιού

Αυτή η απάντηση ήταν λάθος.

Η M και ο J είναι πιθανόν να ασκούν και οι δύο τη γονική μέριμνα της B και πρέπει να συμφωνήσουν να γίνει η εκδίκαση της υποθέσεως στην Ισπανία και η εκδίκαση πρέπει να είναι προς το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.

1.2. δ. Ειδικό λόγο δικαιοδοσίας – άρθρο 12, παράγραφος 3

Δικαιοδοσία σε περίπτωση στενής σχέσης με το παιδί

Άρθρο 12, παράγραφος 3 - Τα δικαστήρια κράτους μέλους είναι επίσης αρμόδια σε θέματα γονικής μέριμνας σε διαδικασίες εκτός από αυτές που προβλέπονται στο άρθρο 12, παράγραφος 1, εφόσον

(α) το παιδί έχει στενή σχέση με αυτό το κράτος μέλος, λόγω, ιδίως, του ότι ένας εκ των δικαιούχων της γονικής μέριμνας έχει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος ή το παιδί έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους μέλους, και

(β) η αρμοδιότητα των εν λόγω δικαστηρίων έχει γίνει ρητώς ή κατ' άλλον ανεπιφύλακτο τρόπο αποδεκτή από τους συζύγους και από τους δικαιούχους της γονικής μέριμνας κατά την ημερομηνία που επελήφθη το δικαστήριο και η αρμοδιότητα είναι προς το συμφέρον του παιδιού.

- Το άρθρο 12, παράγραφος 3, προβλέπει ευελιξία σε περιπτώσεις που το παιδί έχει σχέση με περισσότερα από ένα κράτη, αλλά συνιστά εξαίρεση του άρθρου 8, όπου η δικαιοδοσία βασίζεται στη συνήθη διαμονή του παιδιού. Κατά κανόνα, το δικαστήριο του κράτους όπου έχει το παιδί τη συνήθη διαμονή του είναι το πλέον αρμόδιο δικαστήριο για να εκδικάσει την υπόθεση.

- Οι προϋποθέσεις για το άρθρο 12, παράγραφος 3, είναι σωρευτικές και πρέπει να αποδεικνύονται όλες προτού ασκηθεί δικαιοδοσία. Θα υπάρχει αυστηρή ερμηνεία επειδή το άρθρο 12, παράγραφος 3, συνιστά εξαίρεση του άρθρου 8.

Προϋποθέσεις:

1. Στενή σχέση με κράτος διαφορετικό από το κράτος στο οποίο έχει τη συνήθη διαμονή του το παιδί: είτε ο δικαιούχος της γονικής μέριμνας έχει τη συνήθη διαμονή του στο εν λόγω κράτος είτε το παιδί έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους
2. Όλοι οι διάδικοι αποδέχονται τη δικαιοδοσία του εναλλακτικού δικαστηρίου
3. Η εκδίκαση της υποθέσεως από το εναλλακτικό δικαστήριο είναι προς το συμφέρον του παιδιού

- Η προϋπόθεση (1) μπορεί να αποδειχθεί πολύ εύκολα εάν οι γονείς και τα παιδιά βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη
- Προϋπόθεση (3) – το σημαντικό ζήτημα είναι το συμφέρον του παιδιού.

ο Η εκδίκαση της υποθέσεως στο δικαστήριο της συνήθους διαμονής του παιδιού βάσει του άρθρου 8 θεωρείται κατά κανόνα ότι είναι προς το συμφέρον του παιδιού επειδή οι περισσότερες πληροφορίες για την ευημερία και τις σχέσεις του παιδιού είναι πιθανότερο να παρουσιασθούν στο εν λόγω δικαστήριο και η δίκη σε αυτό το κράτος είναι πιθανόν να προκαλέσει τη μικρότερη αναστάτωση στη ζωή του παιδιού.

ο Πρέπει να υπάρχει σαφής αιτιολόγηση ως προς την ευημερία για τη χρήση του άρθρου 12, παράγραφος 3.

1.3. Διαχείριση διαφορών σχετικά με τη δικαιοδοσία

1.3. α. Αρχή της εκκρεμοδικίας - άρθρο 19, παράγραφος 2

Ένα δικαστήριο επιλαμβάνεται της υποθέσεως βάσει του άρθρου 16:

- Από της καταθέσεως στο δικαστήριο του εισαγωγικού εγγράφου της δίκης και από τότε που ο ενάγων έλαβε τα απαιτούμενα μέτρα για την κοινοποίηση ή την επίδοση του εγγράφου στον εναγόμενο ή
- Εφόσον το έγγραφο πρέπει να κοινοποιηθεί ή να επιδοθεί προτού κατατεθεί στο δικαστήριο, την ημερομηνία παραλαβής του από την αρχή που είναι υπεύθυνη για την κοινοποίηση ή την επίδοση.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, της ίδιας διαδικασίας επιλαμβάνονται περισσότερα από ένα δικαστήρια σε περισσότερες από μία δικαιοδοσίες. Το άρθρο 19, παράγραφος 2, ορίζει τι συμβαίνει σε αυτήν την περίπτωση βάσει της αρχής της εκκρεμοδικίας.

Άρθρο 19, παράγραφος 2 – εάν έχουν ασκηθεί αγωγές για θέματα γονικής μέριμνας ενός παιδιού, με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, το δικαστήριο που επελήφθη δεύτερο, αναστέλλει αυτεπαγγέλτως τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.

- Εάν δύο δικαστήρια επιληφθούν της ίδιας υποθέσεως σε σχέση με το ίδιο παιδί, το δικαστήριο που επελήφθη πρώτο έχει προτεραιότητα. Το δικαστήριο που επελήφθη δεύτερο πρέπει να αναστείλει τη διαδικασία, ενώ το δικαστήριο που επελήφθη πρώτο εξετάζει εάν έχει δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση.

ο Πρέπει να διαπιστωθεί εάν οι δύο υποθέσεις αφορούν τις ίδιες διαδικασίες σε σχέση με το ίδιο παιδί. Εάν οι υποθέσεις αφορούν δύο διαφορετικές διαδικασίες, οι δύο ξεχωριστές διαδικασίες μπορούν να εκδικασθούν σε διαφορετικά δικαστήρια εάν έχουν και τα δύο δικαιοδοσία.

- Εάν το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως πρώτο έχει δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II, θα εξετάσει τα ουσιαστικά θέματα της γονικής μέριμνας και θα εκδώσει απόφαση. Το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως δεύτερο, θα αρνηθεί να εκδικάσει την υπόθεση.
- Εάν το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως πρώτο δεν έχει δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II, θα αρνηθεί να εκδικάσει την υπόθεση.

Τότε, το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως δεύτερο θα μπορεί να ανακινήσει τη διαδικασία του και να εξετάσει εάν έχει δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση.

Ζητήματα προς εξέταση:

1. Αρμόδιο για τη διαδικασία είναι το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως πρώτο ή το δικαστήριο που επελήφθη δεύτερο;
2. Αφορούν οι υποθέσεις το ίδιο παιδί και τις ίδιες διαδικασίες;
3. Εάν ναι, το δικαστήριο που επελήφθη πρώτο έχει προτεραιότητα και μπορεί να καθορίσει τη δικαιοδοσία του βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II.

Επιστροφή στην επίλυση πρακτικής υποθέσεως

Τόσο η Marilyn όσο και ο Jack επιθυμούν την επιμέλεια της Blossom. Η Β παραμένει στις Κάτω Χώρες. Η Μ ξεκινά διαδικασία στην Ισπανία στο πλαίσιο του άρθρου 12, παράγραφος 3, βάσει της στενής σχέσης της Β με την Ισπανία, εξαιτίας της ιθαγένειάς της. Ο J ξεκινά διαδικασία στις Κάτω Χώρες στο πλαίσιο του άρθρου 8 βάσει του ότι η Β έχει τη συνήθη διαμονή της στις Κάτω Χώρες. Η διαδικασία που κίνησε η Μ προηγείται χρονικά.

- Πρόκειται για την ίδια διαδικασία, μεταξύ των ίδιων διαδίκων, αλλά σε διαφορετικά δικαστήρια.
- Το ισπανικό δικαστήριο επελήφθη της υποθέσεως πρώτο και έχει το δικαίωμα να εξετάσει τη δικαιοδοσία του.
- Το ολλανδικό δικαστήριο πρέπει να αναστείλει τη διαδικασία ενώ το ισπανικό δικαστήριο εξετάζει εάν έχει δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση.

Ποιο είναι το πιθανό αποτέλεσμα;

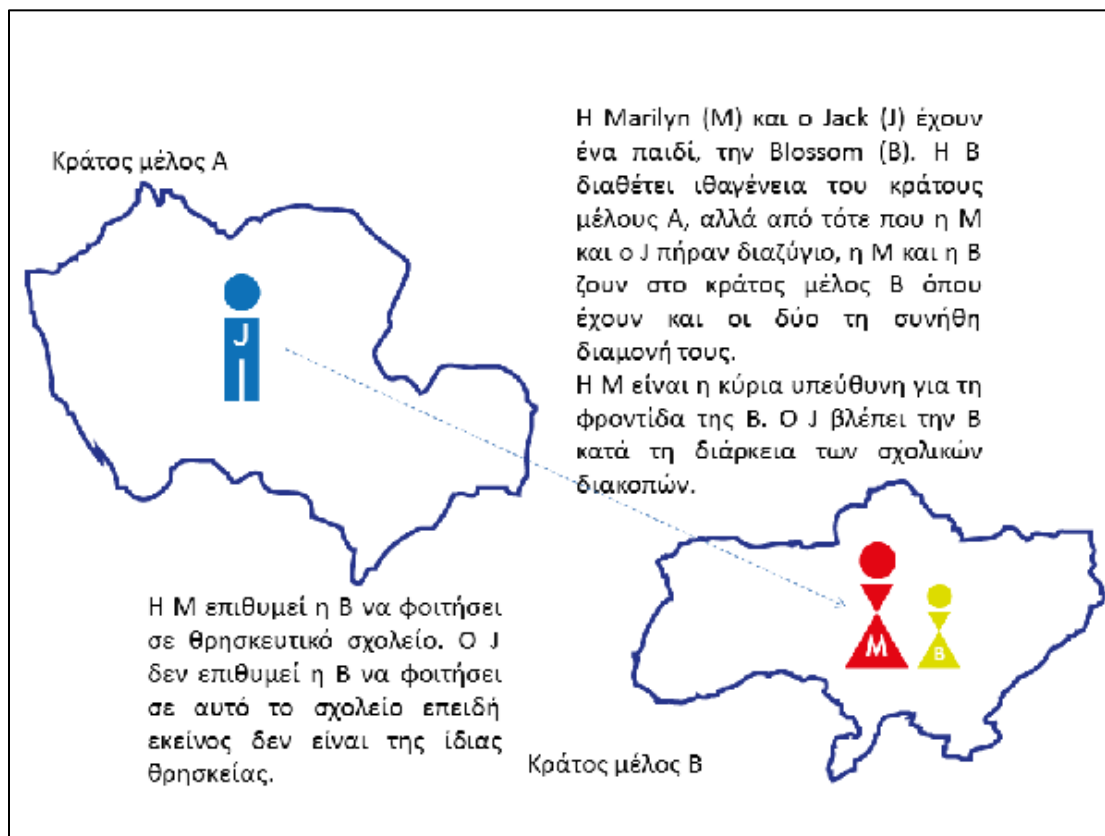
- Το ισπανικό δικαστήριο θα αρνηθεί τη δικαιοδοσία εάν ο J δεν συμφωνεί να γίνει η εκδίκαση της υποθέσεως στην Ισπανία βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 3, και εάν η εκδίκαση στην Ισπανία δεν είναι προς το συμφέρον της Β. Εφόσον η Β παραμένει στις Κάτω Χώρες, δεν είναι πιθανό η εκδίκαση στην Ισπανία να είναι προς το συμφέρον της.

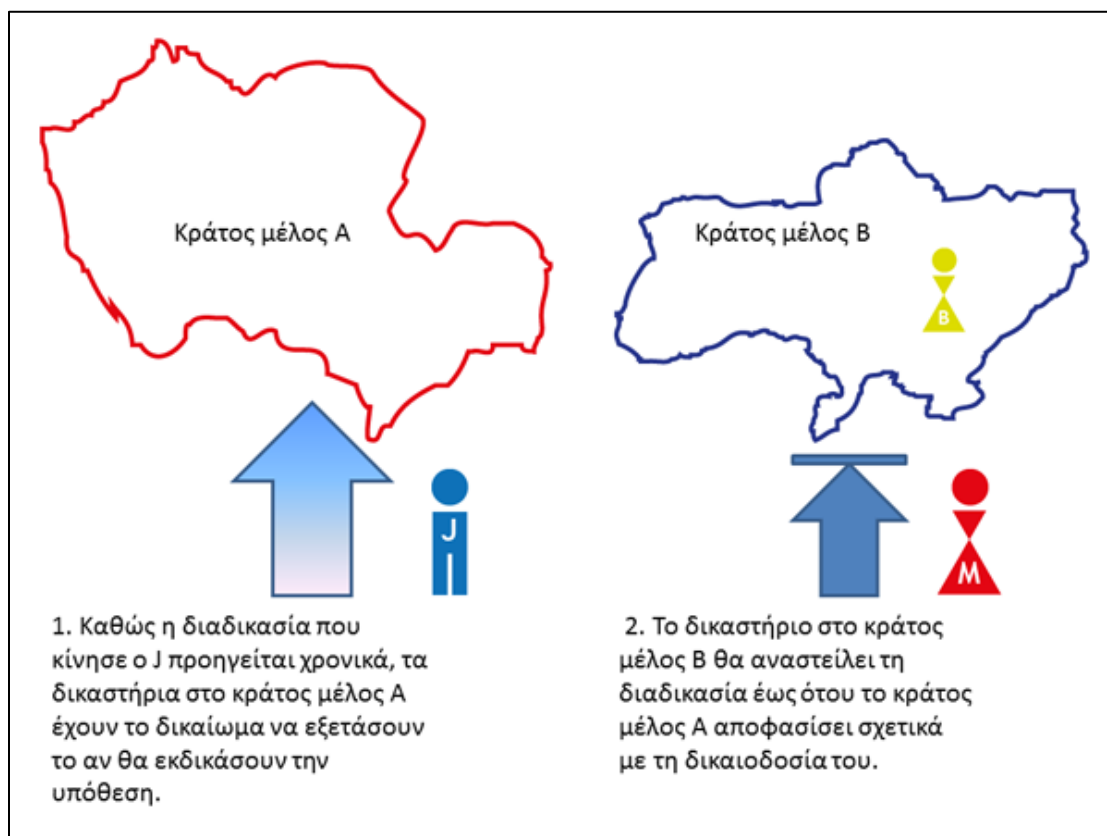
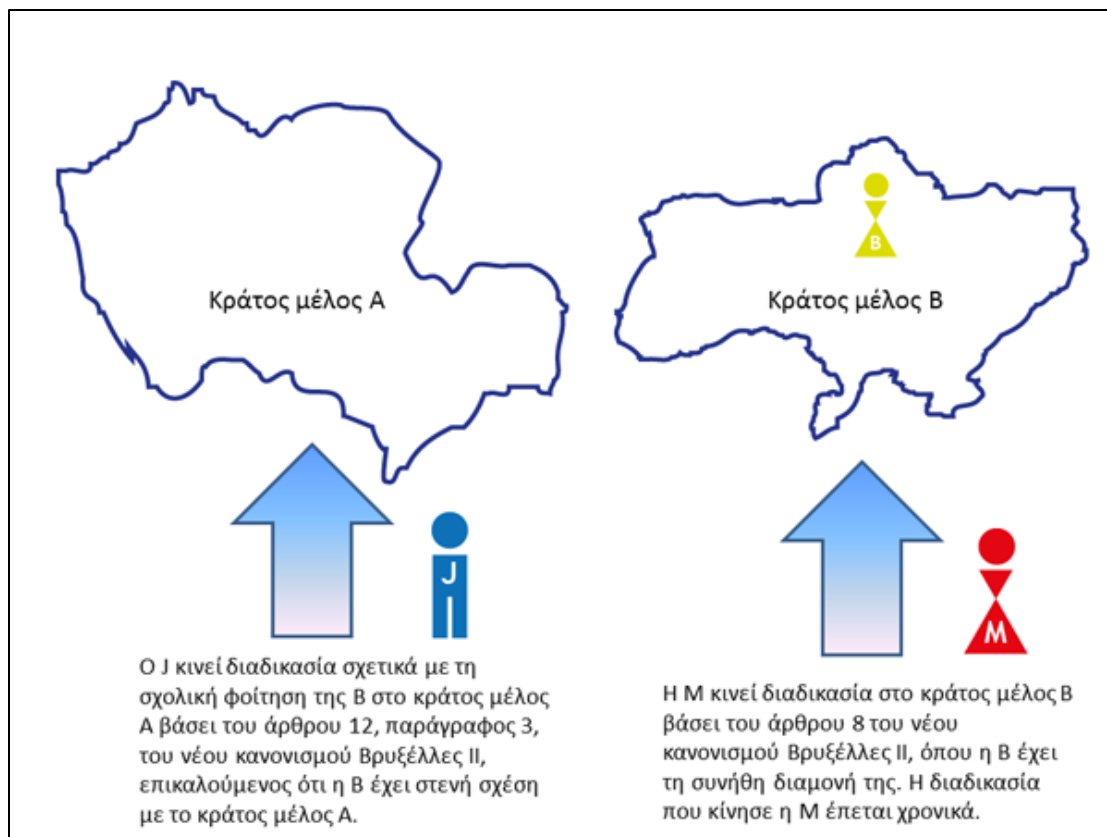
- Το ολλανδικό δικαστήριο μπορεί τότε να ανακινήσει τη διαδικασία του J και να εξετάσει εάν η Β έχει τη συνήθη διαμονή της στις Κάτω Χώρες ώστε να ασκήσει δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 8.

Η εφαρμογή του άρθρου 19, παράγραφος 2, νέος κανονισμός Βρυξέλλες II

Η εφαρμογή της αρχής της εκκρεμοδικίας για την επίλυση διαφορών σχετικά με τη δικαιοδοσία

Άρθρο 19, παράγραφος 2 – εάν έχουν ασκηθεί αγωγές για θέματα γονικής μέριμνας ενός παιδιού, με το ίδιο αντικείμενο και την ίδια αιτία, ενώπιον δικαστηρίων διαφόρων κρατών μελών, το δικαστήριο που επελήφθη δεύτερο, αναστέλλει αυτεπαγγέλτως τη διαδικασία του μέχρι να διαπιστωθεί η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου που επελήφθη πρώτο.

3. Το δικαστήριο στο κράτος μέλος Α θα εξετάσει εάν έχει δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 12, παράγραφος 3. Η Μ δεν θα συμφωνήσει να πραγματοποιηθεί η εκδίκαση της υποθέσεως στο κράτος μέλος Α και συνεπώς το δικαστήριο δεν θα έχει δικαιοδοσία και θα αρνηθεί να εκδικάσει την υπόθεση.

4. Το δικαστήριο στο κράτος μέλος Β μπορεί τότε να ανακινήσει τη διαδικασία και να εξετάσει εάν έχει αρμοδιότητα βάσει του άρθρου 8 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II.

5. Η Β έχει τη συνήθη διαμονή της στο κράτος μέλος Β και συνεπώς το κράτος μέλος Β θα έχει δικαιοδοσία να εκδικάσει την υπόθεση. Άπαξ και αποφασίσει επί της δικαιοδοσίας, θα προχωρήσει στην εξέταση των ουσιαστικών θεμάτων.

1.3. β. Παραπομπή της υποθέσεως σε άλλο δικαστήριο - άρθρο 15

Άρθρο 15(1) – Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, τα δικαστήρια κράτους μέλους που έχουν δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υπόθεσης μπορεί, εάν κρίνει ότι δικαστήριο άλλου κράτους μέλους με το οποίο το παιδί έχει ιδιαίτερη σχέση είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση ή μέρος της υπόθεσης και εφόσον αυτό εξυπηρετεί το ύψιστο συμφέρον του παιδιού: α) να αναστείλει την εκδίκαση της υποθέσεως...και να καλέσει τα μέρη να προσφύγουν ενώπιον του δικαστηρίου αυτού του άλλου κράτους μέλους ή β) να καλέσει δικαστήριο ενός άλλου κράτους μέλους να ασκήσει τη δικαιοδοσία του σύμφωνα με την παράγραφο 5.

- Το άρθρο 15 αποτελεί εξαίρεση του γενικού κανόνα ότι το δικαστήριο το οποίο επιλήφθηκε πρώτο της υποθέσεως θα εκδικάσει την υπόθεση εφόσον έχει δικαιοδοσία σύμφωνα με τους κανόνες του Κανονισμού.
- Το άρθρο 15 εφαρμόζεται μόνο στην περίπτωση κατά την οποία είναι καταλληλότερο να εκδικασθεί η υπόθεση σε άλλο κράτος μέλος με το οποίο υπάρχει ιδιαίτερη σχέση, αλλά αποτελεί μια αυστηρά ελεγχόμενη εξαίρεση του γενικού κανόνα και ερμηνεύεται αυστηρά.

Πρέπει να υποδειχθεί ότι:

- υπόθεση πρέπει να παραπεμφθεί σε δικαστήριο άλλου κράτους μέλους το οποίο πρέπει να είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση
- Ότι το παιδί έχει στενό σύνδεσμο με το κράτος μέλος αυτό, εάν:
  - ο Αφότου επιλήφθηκε το δικαστήριο, το παιδί έχει αποκτήσει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος
  - ο Το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος
  - ο Το παιδί έχει την ιθαγένεια αυτού του κράτους μέλους
  - ο Ο ένας των δικαιούχων της γονικής μέριμνας έχει τη συνήθη διαμονή του σε αυτό το κράτος μέλος
  - ο Η διαφορά αφορά την περιουσία του παιδιού η οποία βρίσκεται στο έδαφος αυτού του κράτους μέλους
- Η παραπομπή εξυπηρετεί το ύψιστο συμφέρον του παιδιού

Οι προϋποθέσεις του άρθρου 15 είναι σωρευτικές, επομένως όλες θα πρέπει να υποδειχθούν προτού το δικαστήριο επιτρέψει την παραπομπή σε άλλη δικαιοδοσία. Όσο πιο στενός είναι ο σύνδεσμος του παιδιού με την εναλλακτική δικαιοδοσία και όσο

πιο συνδεδεμένη είναι η υπόθεση με τη δικαιοδοσία αυτή, τόσο περισσότερες είναι οι πιθανότητες ότι το δικαστήριο αυτό είναι σε θέση να κρίνει καλύτερα την υπόθεση και να γίνει η παραπομπή της υποθέσεως με γνώμονα το ύψιστο συμφέρον του παιδιού.

1.3. γ. Δικαιοδοσία σε περίπτωση επείγοντος - προσωρινά μέτρα βάσει του άρθρου 20

Άρθρο 20, παράγραφος 1 - Σε επείγουσες περιπτώσεις, οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν εμποδίζουν τα αρμόδια δικαστήρια κράτους μέλους να λαμβάνουν προσωρινά ή ασφαλιστικά μέτρα σχετικά με πρόσωπα ή περιουσιακά στοιχεία που ευρίσκονται στο κράτος αυτό, τα οποία προβλέπονται από το δίκαιο αυτού του κράτους μέλους, έστω και αν το δικαστήριο άλλου κράτους μέλους έχει, σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, δικαιοδοσία ως προς την ουσία της υποθέσεως.

- Το άρθρο 20 επιτρέπει σε δικαστήριο να λάβει προσωρινά, ασφαλιστικά μέτρα σε περίπτωση που ένα παιδί στο έδαφός του κινδυνεύει, αλλά δεν προβλέπεται λόγος δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού ώστε το δικαστήριο να επιληφθεί της υποθέσεως.
- Η χρήση του άρθρου 20, παράγραφος 1, είναι αυστηρά ελεγχόμενη• δεν μπορεί να επιτραπεί να υπονομεύεται η κανονική χρήση των λόγων δικαιοδοσίας βάσει του κανονισμού.
- Προβλέπεται η χρήση του άρθρου στην κατάσταση κατά την οποία ένα παιδί βρίσκεται στο έδαφος κράτους μέλους και κινδυνεύει, όμως κατά τα άλλα το δικαστήριο δεν θα είχε δικαιοδοσία, π.χ. επειδή το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του σε άλλο κράτος μέλος.

Στην [υπόθεση C-523/07 Α, Συλλογή Νομολογίας 2009,σελ. I-02805](#), τα παιδιά και οι γονείς ήταν σουηδικής ιθαγένειας αλλά είχαν μετοικήσει στη Φινλανδία όπου ταξίδευαν από μέρος σε μέρος, χωρίς σταθερή κατοικία ή σχολική φοίτηση για τα παιδιά. Οι φινλανδικές αρχές τοποθέτησαν προσωρινά τα παιδιά σε ίδρυμα.

- Θα μπορούσε το φινλανδικό δικαστήριο να παρέμβει ώστε να τοποθετήσει τα παιδιά σε ίδρυμα εάν είχαν ακόμη τη συνήθη διαμονή τους στη Σουηδία; (δηλαδή, το σουηδικό δικαστήριο θα είχε δικαιοδοσία βάσει του άρθρου 8).
- Χαρακτηρίζονται «προσωρινά» και «ασφαλιστικά» τα μέτρα που έλαβε το φινλανδικό δικαστήριο;

[Υπόθεση C-523/07 A, Συλλογή Νομολογίας 2009, σελ. I-02805, Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, αιτι. σκέψη 47:](#)

- «Από το γράμμα [του άρθρου 20, παράγραφος 1,] προκύπτει ότι η λήψη μέτρων σε ζητήματα γονικής μέριμνας από τα δικαστήρια κράτους μέλους που δεν έχουν δικαιοδοσία να κρίνουν επί της ουσίας της υποθέσεως εξαρτάται από την τήρηση των εξής τριών σωρευτικών προϋποθέσεων: τα μέτρα πρέπει να είναι επείγοντα, πρέπει να έχουν ληφθεί σχετικά με πρόσωπα ή περιουσιακά στοιχεία που ευρίσκονται στο κράτος μέλος όπου έχει την έδρα του το επιληφθέν της υποθέσεως δικαστήριο, και πρέπει να έχουν προσωρινό χαρακτήρα.»
- Το παιδί πρέπει να βρίσκεται σε κατάσταση η οποία θέτει σε κίνδυνο την ευημερία του και η οποία δικαιολογεί την ανάληψη άμεσης δράσης για την προστασία του παιδιού. Η μορφή του ασφαλιστικού μέτρου που λαμβάνεται αποφασίζεται με βάση το εθνικό οικογενειακό δίκαιο, αλλά πρέπει να είναι προσωρινού χαρακτήρα, υπό την έννοια ότι το μέτρο δεν πρέπει να καθορίζει με μόνιμο τρόπο το μέλλον του παιδιού.

ο Εάν τα παιδιά είχαν τη συνήθη διαμονή τους στη Φινλανδία, το φινλανδικό δικαστήριο θα μπορούσε να λάβει ουσιαστικά μέτρα για την προστασία των παιδιών στη Φινλανδία.

ο Εάν τα παιδιά είχαν τη συνήθη διαμονή τους στη Σουηδία, το φινλανδικό δικαστήριο θα μπορούσε να λάβει προσωρινά ασφαλιστικά μέτρα για την προστασία των παιδιών έως ότου επιληφθεί της υποθέσεως το σουηδικό δικαστήριο. Η προσωρινή τοποθέτηση των παιδιών σε ίδρυμα θα ήταν ένα «προσωρινό ασφαλιστικό μέτρο».

2. Διασυννοριακή απαγωγή παιδιού εντός της ΕΕ

2.1. Πλαίσιο αναφοράς

Το παρόν μέρος του κύκλου μαθημάτων αφορά την περίπτωση κατά την οποία ένας γονέας μετακινεί παράνομα το παιδί του σε άλλη χώρα ή κατακρατά παράνομα το παιδί σε άλλη χώρα. Αφορά μόνον την απαγωγή από γονέα, και όχι την απαγωγή από τρίτο πρόσωπο. Το παρόν κεφάλαιο πραγματεύεται μόνον τα αστικά θέματα της διασυννοριακής απαγωγής παιδιού, τις ενέργειες για την επιστροφή του παιδιού και την επίλυση της διαφοράς σχετικά με τη γονική μέριμνα του παιδιού. Δεν αφορά την ποινική δίωξη του γονέα απαγωγέα (θέμα το οποίο ρυθμίζεται με διαφορετικό τρόπο στα διάφορα κράτη).

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα κρούσματα διεθνούς απαγωγής παιδιών, βλ. τη [στατιστική ανάλυση](#) που πραγματοποίησε ο καθηγητής Nigel Lowe για τη Διάσκεψη της Χάγης για το ιδιωτικό διεθνές δίκαιο.

2.2. Συναφή νομικά κείμενα

Σε επίπεδο ΕΕ, ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II αφορά τη γονική μέριμνα, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς απαγωγής παιδιών (κανονισμός 2201/2003 για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας ο οποίος καταργεί τον κανονισμό 1347/2000, ΕΕ L 338/1, 2003, διαθέσιμος [εδώ](#)). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει καταρτίσει έναν [πρακτικό οδηγό](#) για την εφαρμογή της εν λόγω πράξης.

Ο εν λόγω κανονισμός πρέπει να εφαρμόζεται σε συνδυασμό με τη σύμβαση της Χάγης για την απαγωγή παιδιών (σύμβαση της 25ης Οκτωβρίου 1980 για τα αστικά θέματα της διεθνούς απαγωγής παιδιών, διαθέσιμη [εδώ](#)). Αυτό επιβεβαιώνεται στην αιτιολογική σκέψη 17 και στο άρθρο 11 του κανονισμού. Το άρθρο 60, στοιχείο ε), προβλέπει ότι ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II υπερισχύει της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών στις σχέσεις μεταξύ των κρατών μελών. Από τη συνδυαστική ανάγνωση αυτών των διατάξεων, προκύπτει ότι:

- σε περίπτωση απαγωγής παιδιού από ένα κράτος μέλος της ΕΕ και μεταφοράς του σε άλλο, εφαρμόζεται η σύμβαση της Χάγης, αλλά συμπληρώνεται από τον νέο κανονισμό Βρυξέλλες II (αυτό επεξηγείται στην τέταρτη ενότητα κατωτέρω).
- σε περίπτωση απαγωγής παιδιού από κράτος εκτός της ΕΕ το οποίο είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Χάγης και μεταφοράς του σε κράτος μέλος της ΕΕ, ή απαγωγής παιδιού από κράτος μέλος της ΕΕ και μεταφοράς του σε κράτος εκτός της ΕΕ το οποίο είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Χάγης, εφαρμόζεται η σύμβαση της Χάγης.

Σημειωτέον ότι όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ είναι συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών, η οποία έχει περισσότερα από [80 συμβαλλόμενα κράτη](#).

Προκειμένου να κατανοήσει κανείς την αλληλεπίδραση μεταξύ του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II και της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών, πρέπει να έχει κατά νου το πλαίσιο και τους σκοπούς των εν λόγω πράξεων. Η σύμβαση της Χάγης για την απαγωγή παιδιών είναι μια διεθνής πράξη με στόχο την επιστροφή των απαχθέντων παιδιών στις πατρίδες τους το συντομότερο δυνατόν. Η σύμβαση δεν πραγματεύεται το ουσιαστικό πρόβλημα της διαφοράς μεταξύ των γονέων σχετικά με τη γονική μέριμνα των παιδιών και το ζήτημα του ποιος θα πρέπει να είναι ο τόπος διαμονής των παιδιών. Από την άλλη πλευρά, ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II προβλέπει ένα ευρύτερο φάσμα κανόνων: εφαρμόζεται σε ζητήματα γονικής μέριμνας, ανεξαρτήτως του εάν οι γονείς είναι έγγαμοι, άγαμοι ή διαζευγμένοι· εφαρμόζεται σε όλες τις πτυχές της γονικής μέριμνας, συμπεριλαμβανομένης και της διεθνούς απαγωγής παιδιών και μεταφοράς τους σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ. Με τη θέσπιση του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II, η Ευρωπαϊκή Ένωση επεδίωξε να ρυθμίσει με συνολικό τρόπο το θέμα της γονικής μέριμνας, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων

αστικού δικαίου της διεθνούς απαγωγής παιδιών. Ο νομοθέτης, ωστόσο, δεν έθιξε την ισχύ της σύμβασης της Χάγης για τις περιπτώσεις απαγωγής παιδιών μεταξύ κρατών μελών της ΕΕ και τρίτων κρατών.

Καταστάσεις γονικής μέριμνας και απαγωγής παιδιών και εφαρμοστέα νομικά κείμενα

(Σημειωτέον ότι για τους σκοπούς του κατωτέρω πίνακα η Δανία θα πρέπει να θεωρείται τρίτο κράτος, καθώς ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II δεν ισχύει στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.)

Κατάσταση	Εφαρμογή του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II	Εφαρμογή της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών (1980)
Ζήτημα γονικής μέριμνας & άγαμοι γονείς: προσδιορισμός δικαιοδοσίας	ναι	όχι
Ζήτημα γονικής μέριμνας & έγγαμοι γονείς: προσδιορισμός δικαιοδοσίας	ναι	όχι
Ζήτημα γονικής μέριμνας & διαζευγμένοι γονείς: προσδιορισμός δικαιοδοσίας	ναι	όχι
Ζήτημα του τόπου διαμονής των παιδιών μετά από διαζύγιο: προσδιορισμός δικαιοδοσίας	ναι	όχι
Αίτηση για άδεια μετακίνησης παιδιών σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ: προσδιορισμός δικαιοδοσίας	ναι	όχι
Αίτηση για επιστροφή παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή κατακρατούνται παράνομα σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ	ναι	ναι
Αίτηση για επιστροφή παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή	όχι	ναι

κατακρατούνται παράνομα σε τρίτο κράτος (όχι κράτος μέλος της ΕΕ)		
Εξέταση λόγων άρνησης επιστροφής παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή κατακρατούνται παράνομα σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ	ναι	ναι
Εξέταση λόγων άρνησης επιστροφής παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή κατακρατούνται παράνομα σε τρίτο κράτος (όχι κράτος μέλος της ΕΕ)	όχι	ναι
Συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών για υποθέσεις παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή κατακρατούνται παράνομα σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ	ναι	ναι
Συνεργασία μεταξύ κεντρικών αρχών για υποθέσεις παιδιών που έχουν μετακινηθεί ή κατακρατούνται παράνομα σε τρίτο κράτος (όχι κράτος μέλος της ΕΕ)	όχι	ναι
Ζήτημα του τόπου διαμονής των παιδιών μετά την επιστροφή από την παράνομη μετακίνηση ή κατακράτηση	ναι	όχι
Ζήτημα του τόπου διαμονής των παιδιών μετά την έκδοση αποφάσεως περί μη επιστροφής από δικαστήριο σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ	ναι (δεύτερη ευκαιρία για επιστροφή – βλ. κατωτέρω)	όχι
Ζήτημα του τόπου διαμονής των παιδιών μετά την έκδοση αποφάσεως περί μη επιστροφής από δικαστήριο σε τρίτο κράτος	Εάν τα παιδιά έχουν ακόμη τη συνήθη διαμονή τους στην ΕΕ: Ναι Εάν τα παιδιά έχουν τη συνήθη διαμονή	όχι

(όχι κράτος μέλος της ΕΕ)	τους σε τρίτο κράτος: Όχι	
Εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως σχετικά με τη γονική μέριμνα σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ	ναι	όχι

Υπάρχουν και άλλες συμβάσεις για τη διεθνή απαγωγή παιδιών, όπως η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε θέματα επιμέλειας των τέκνων και για την αποκατάσταση της επιμέλειάς τους, η οποία συνήφθη υπό την αιγίδα του Συμβουλίου της Ευρώπης στο Λουξεμβούργο στις 20 Μαΐου 1980. Υπάρχουν επίσης αρκετές διμερείς συνθήκες.

Ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II υπερισχύει των συγκεκριμένων πράξεων (βλ. [άρθρα 59](#) και [60](#) του κανονισμού)

2.3. Ορισμοί

Η διεθνής απαγωγή παιδιού μπορεί να συνίσταται στην παράνομη μετακίνηση ή την παράνομη κατακράτηση του παιδιού.

Η **μετακίνηση** είναι η περίπτωση κατά την οποία ένας γονέας μετακινεί το παιδί σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία το παιδί έχει τη συνήθη διαμονή του.

Η **κατακράτηση** είναι η περίπτωση κατά την οποία ένας γονέας μετακινεί νόμιμα το παιδί σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του, αλλά δεν επιστρέφει το παιδί.

Ο **παράνομος χαρακτήρας** πρέπει να εξετάζεται σε σχέση με το δικαίωμα επιμέλειας του άλλου γονέα (του εγκαταλειφθέντος γονέα). Τέτοιο δικαίωμα επιμέλειας μπορεί να υφίσταται:

- βάσει εφαρμογής νόμου στη χώρα της συνήθους διαμονής του παιδιού πριν από την απαγωγή·
- βάσει αποφάσεως δικαστηρίου ή διοικητικής αρχής (οι εξουσίες των δικαστικών και διοικητικών αρχών διαφέρουν στα διάφορα κράτη)·
- βάσει συμφωνίας η οποία παράγει έννομα αποτελέσματα (άρθ. 2, παράγραφος 11, του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II και άρθ. 3 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών).

Το δικαίωμα επιμέλειας περιλαμβάνει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που αφορούν τη φροντίδα για το πρόσωπο του παιδιού, και ειδικότερα το δικαίωμα απόφασης

καθορισμού του τύπου διαμονής του (άρθ. 2, παράγραφος 9, του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II και άρθ. 5 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών).

Το δικαίωμα επιμέλειας πρέπει να ασκείται πραγματικά. Εάν όχι, η μετακίνηση ή κατακράτηση δεν θεωρείται παράνομη (άρθ. 3 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών).

Σημειωτέον ότι το δικαίωμα επιμέλειας που ανατίθεται σε άγαμο πατέρα διαφέρει στα διάφορα κράτη μέλη της ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο απεφάνθη στην υπόθεση [C-400/10, J. McB. κατά L.E.](#) ότι παρόλο που υφίσταται αυτοτελής ορισμός σχετικά με το τι είναι το δικαίωμα επιμέλειας (βλ. ανωτέρω), το εθνικό δίκαιο είναι εκείνο που καθορίζει ποιος αποκτά το εν λόγω δικαίωμα. Το γεγονός ότι κάποια εθνικά συστήματα δικαίου απαιτούν από τον άγαμο πατέρα να προβεί σε ορισμένες δικαστικές ή διοικητικές ενέργειες προκειμένου να αποκτήσει δικαίωμα επιμέλειας, δεν παραβιάζει το δικαίωμα στην οικογενειακή ζωή (άρθ. 7 του [Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ](#)). Για μια επισκόπηση των διαφορετικών εθνικών κανόνων σχετικά με το δικαίωμα επιμέλειας του άγαμου πατέρα, βλ. τη [γνώμη του γενικού εισαγγελέα Jääskinen](#) στην εν λόγω υπόθεση.

2.4. Ενέργειες για την επιστροφή απαχθέντος παιδιού

Επίλυση πρακτικής υποθέσεως

Ας επανέλθουμε στο ζεύγος των Ισπανών Jack και Marilyn, που ζουν στις Κάτω Χώρες. Ας υποθέσουμε ότι εκκρεμεί ακόμη η διαδικασία διαζυγίου. Η Μ παίρνει μαζί της το παιδί τους, την Blossom, στην Ισπανία όπου επισκέπτονται συγγενείς. Ο J είχε συμφωνήσει για την επίσκεψη και η Μ του είχε πει ότι θα επέστρεφαν στις Κάτω Χώρες μετά από δύο εβδομάδες. Όμως, δεν επιστρέφουν όπως είχε προγραμματισθεί. Όταν ο J τηλεφωνεί στην Μ, εκείνη λέει ότι δεν αντέχει πια στις Κάτω Χώρες και ότι θα μείνει στην Ισπανία μαζί με την Blossom. Έχει αρχίσει να ψάχνει για διαμέρισμα και για σχολείο για την Blossom. Ισχυρίζεται ότι η Blossom είναι ευτυχισμένη στην Ισπανία.

Τι μπορεί να κάνει ο J;

Βήμα 1:

Ο J μπορεί να απευθυνθεί στην κεντρική αρχή των Κάτω Χωρών. Κάθε κράτος μέλος της ΕΕ έχει μια κεντρική αρχή που ασχολείται με τη διεθνή απαγωγή παιδιών. Τα στοιχεία επικοινωνίας των κεντρικών αρχών των κρατών μελών της ΕΕ είναι διαθέσιμα στον [Δικαστικό Άτλαντα](#) και στον ιστότοπο [της Διάσκεψης της Χάγης για το ιδιωτικό](#)

Διεθνές Δίκαιο.

Ο J πρέπει να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα.

Έγγραφα τα οποία οφείλει να προσκομίσει ο αιτών στην κεντρική αρχή:

- Πληροφορίες που αφορούν την ταυτότητα του εγκαταλειφθέντος γονέα, του παιδιού και του γονέα απαγωγέα.
- Την ημερομηνία γέννησης του παιδιού, εφόσον είναι δυνατό να παρασχεθεί.
- Τους λόγους της αιτήσεως επιστροφής.
- Κάθε διαθέσιμη πληροφορία που αφορά τον εντοπισμό του παιδιού και το πρόσωπο με το οποίο τεκμαίρεται ότι αυτό ευρίσκεται (εν προκειμένω, μπορεί να είναι συγγενείς της M στην Ισπανία).

(Άρθ. 8 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών)

Έγγραφα τα οποία μπορεί να προσκομίσει επιπλέον ο αιτών στην κεντρική αρχή:

- Επικυρωμένο αντίγραφο της δικαστικής ή διοικητικής αποφάσεως ή της συμφωνίας σχετικά με το δικαίωμα επιμέλειας.
- Πιστοποιητικό ή βεβαίωση από την κεντρική αρχή ή κάθε άλλη αρμόδια αρχή του κράτους της συνήθους διαμονής του παιδιού, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο του κράτους αυτού.
- Κάθε άλλο χρήσιμο στοιχείο ή έγγραφο.

(Άρθ. 8 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών)

Καθήκοντα των κεντρικών αρχών

- Να παρέχουν πρακτική βοήθεια στον εγκαταλειφθέντα γονέα (τον γονέα του οποίου το παιδί απήχθη από τον άλλο γονέα, εν προκειμένω τον J). Οι κεντρικές αρχές θα υποδείξουν στον J ποια έγγραφα χρειάζεται κ.λπ.
- Να παρέχουν βοήθεια για τον εντοπισμό του παιδιού εάν δεν είναι γνωστό πού βρίσκεται.

- Να προλαμβάνουν νέους κινδύνους για το παιδί λαμβάνοντας προσωρινά μέτρα, εάν είναι απαραίτητο.
- Να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την κοινωνική κατάσταση του παιδιού, όπου απαιτείται.
- Να διαβιβάζουν την αίτηση στην κεντρική αρχή άλλου συμβαλλόμενου κράτους, εάν φαίνεται πιθανό το παιδί να βρίσκεται στο εν λόγω κράτος.
- Να παρέχουν βοήθεια για τον φιλικό διακανονισμό της διαφοράς. Οι κεντρικές αρχές ορισμένων χωρών αναλαμβάνουν διαμεσολάβηση ή παραπέμπουν τους γονείς σε διαδικασία διαμεσολάβησης.
- Να παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις συναφείς διατάξεις εθνικού δικαίου.
- Να παρέχουν βοήθεια για την έναρξη δικαστικής διαδικασίας σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο γονέας απαγωγέας αρνείται να επιστρέψει εκουσίως το παιδί. Σε ορισμένες χώρες η κεντρική αρχή προσλαμβάνει δικηγόρο για τον σκοπό αυτόν. Σε άλλες χώρες η κεντρική αρχή ή κάποια άλλη κρατική αρχή μπορεί να παρέμβει στη διαδικασία.
- Να διευκολύνουν την παροχή δικαστικής αρωγής, όπου απαιτείται.
- Να παρέχουν βοήθεια για την εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως για την επιστροφή του παιδιού.
- Να ενημερώνουν το δικαστήριο στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του παιδιού εάν έχει εκδοθεί απόφαση περί μη επιστροφής.
- Να διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των δικαστηρίων των κρατών μελών της ΕΕ.
- Να τηρούνται αμοιβαίως ενήμερες για την εφαρμογή της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών και να συμμετέχουν στο Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο.

(Άρθ. 7, 9 και 10 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών· αιτιολογική σκέψη 25 και άρθρο 11, παράγραφος 6, άρθρο 54 και άρθρο 55 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II)

Βήμα 2:

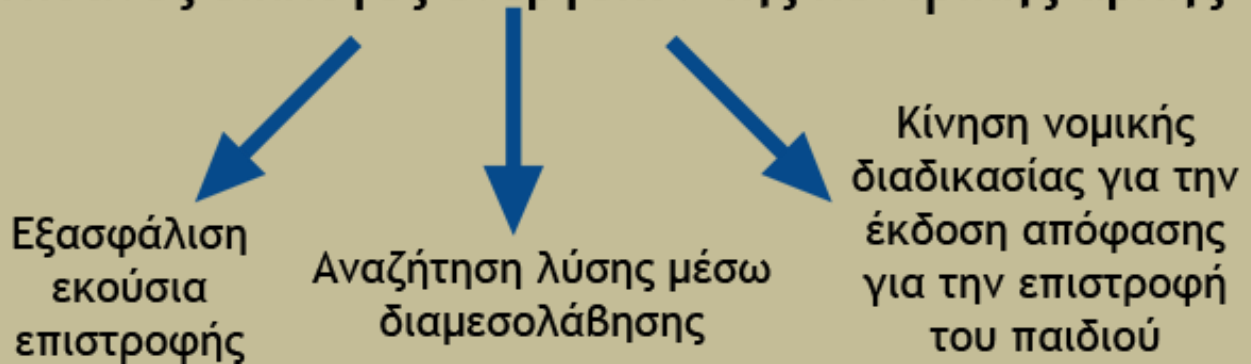
Η κεντρική αρχή των Κάτω Χωρών θα επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή της Ισπανίας.

Σημειωτέον ότι ο J μπορεί επίσης, εάν το προτιμά, να απευθυνθεί στην κεντρική αρχή της Ισπανίας. Αυτό μπορεί να είναι χρήσιμο εάν μιλάει ισπανικά και είναι εξοικειωμένος με τις αρχές στη συγκεκριμένη χώρα.

Βήμα 3:

Η κεντρική αρχή της Ισπανίας θα επικοινωνήσει με την Μ και θα επιχειρήσει να εξασφαλίσει την εκούσια επιστροφή του παιδιού.

Πιθανές επιλογές ενεργειών της κεντρικής αρχής

Βήμα 4:

Εάν δεν μπορεί να επιτευχθεί φιλικός διακανονισμός, η ισπανική κεντρική αρχή θα συνδράμει στην έναρξη δικαστικής διαδικασίας για την επιστροφή του παιδιού. Σημειωτέον ότι αυτή η διαδικασία κινείται στη χώρα στην οποία μεταφέρθηκε το απαχθέν παιδί. Συχνά οι δικηγόροι παραλείπουν να κινήσουν αυτήν τη διαδικασία, και κινούν διαδικασία μόνο στη χώρα της συνήθους διαμονής του παιδιού. Ενώ τα δικαστήρια της εν λόγω χώρας έχουν δικαιοδοσία για την εκδίκαση διαφοράς που αφορά τη γονική μέριμνα (άρθ. 8 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II· [βλ. Κύκλο ηλεκτρονικών μαθημάτων, Θεματική μονάδα 1, Μέρος 1ο](#)), η ειδική διαδικασία για την επιστροφή του παιδιού προσφέρει μια συντομότερη οδό.

Σημείωση: συμβαίνει ενίοτε ο γονέας απαγωγέας, εν προκειμένω η Μ, να κινήσει δικαστική διαδικασία στο κράτος στο οποίο μετακίνησε το απαχθέν παιδί, εν προκειμένω την Ισπανία, ζητώντας αποκλειστική επιμέλεια. Σε αυτήν την περίπτωση, τα ισπανικά δικαστήρια οφείλουν να μεριμνήσουν για τη διαπίστωση του τόπου συνήθους διαμονής του παιδιού ([βλ. Κύκλο ηλεκτρονικών μαθημάτων, Θεματική μονάδα 1, Μέρος 1ο](#)), και να μην θεωρήσουν την Ισπανία ως τόπο συνήθους διαμονής εάν το παιδί απήχθη και μεταφέρθηκε σε αυτήν τη χώρα. Η διασυνοριακή απαγωγή παιδιού δεν μπορεί να συνεπάγεται ότι το παιδί αποκτά νέο τόπο συνήθους διαμονής, εκτός εάν όλοι οι δικαιούχοι γονικής μέριμνας έχουν συγκατατεθεί στη μετακίνηση ή κατακράτηση ή ο εγκαταλειφθείς γονέας γνώριζε, ή όφειλε να γνωρίζει, για διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους ότι το παιδί διαμένει στη χώρα στην οποία μεταφέρθηκε μετά την απαγωγή του και δεν υπέβαλε αίτηση επιστροφής, ή ανακάλεσε αυτήν την αίτηση, ή έχει περατωθεί υπόθεση ενώπιον δικαστηρίου στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής, ή δικαστήριο της εν λόγω χώρας έχει εκδώσει απόφαση για επιμέλεια που δεν συνεπάγεται την επιστροφή του παιδιού (άρθ. 10 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II).

Βήμα 5:

Το ισπανικό δικαστήριο εξετάζει την αίτηση για την επιστροφή του παιδιού. Κατά την εξέταση αυτή, τηρεί ορισμένες δικονομικές προϋποθέσεις και εξετάζει τον περιορισμένο αριθμό λόγων άρνησης. Για τα θέματα αυτά, ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II και η σύμβαση της Χάγης για την απαγωγή παιδιών εφαρμόζονται από κοινού.

Δικονομικές προϋποθέσεις

- Πρέπει να εξασφαλίζεται ακρόαση του παιδιού εκτός εάν αυτό αντενδείκνυται λόγω της ηλικίας του ή του βαθμού ωριμότητάς του. Οι πρακτικές των κρατών μελών επί του ζητήματος αυτού ποικίλλουν. Εάν ένας δικαστής αποφασίσει να μην προβεί σε ακρόαση του παιδιού επειδή θεωρεί ότι το παιδί δεν είναι αρκετά ώριμο, είναι σημαντικό αυτό να αιτιολογείται στην απόφαση.
- Το δικαστήριο δεν δύναται να απορρίψει την αίτηση επιστροφής παιδιού αν το πρόσωπο που ζήτησε την επιστροφή του παιδιού δεν είχε δυνατότητα ακρόασης.
- Το δικαστήριο πρέπει να ακολουθήσει τις πλέον σύντομες διαδικασίες τις οποίες προβλέπει το εθνικό δίκαιο.
- Το δικαστήριο οφείλει να εκδώσει απόφαση εντός έξι εβδομάδων (εκτός αν αυτό καθίσταται αδύνατο λόγω εξαιρετικών περιστάσεων).

(Αρθ. 11 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II)

Δικονομικές δυνατότητες

- Το δικαστήριο μπορεί να λαμβάνει υπόψη το δίκαιο της χώρας όπου το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από την απαγωγή.
- Το δικαστήριο μπορεί να ζητήσει από τον αιτούντα να προσκομίσει μια απόφαση ή ένα πιστοποιητικό με το οποίο διαπιστώνεται ότι η μετακίνηση ή η κατακράτηση ήταν παράνομες.

(Αρθ. 14 και 15 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών) Ο σκοπός αυτών των διατάξεων είναι να επιτρέψουν τον γρήγορο προσδιορισμό του περιεχομένου του αλλοδαπού δικαίου, αλλά επίσης να καταστήσουν δυνατή την υποβολή αιτήματος πληροφοριών όπου απαιτείται.

Λόγοι άρνησης

1. Έχει παρέλθει διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την απαγωγή του παιδιού και το παιδί έχει προσαρμοσθεί στο νέο του περιβάλλον.

2. Το πρόσωπο που αιτείται την επιστροφή δεν ασκούσε ουσιαστικά το δικαίωμα επιμέλειας κατά τον χρόνο της μετακίνησης ή κατακράτησης ή είχε συναινέσει εκ των υστέρων στη μετακίνηση ή κατακράτηση (που βεβαιώνεται και αποδεικνύεται από το πρόσωπο που αντιτίθεται στην επιστροφή).

3. Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η επιστροφή του παιδιού να το εκθέσει σε φυσική ή ψυχική δοκιμασία ή με οποιονδήποτε άλλο τρόπο να το περιαγάγει σε μια αφόρητη κατάσταση (που βεβαιώνεται και αποδεικνύεται από το πρόσωπο που αντιτίθεται στην επιστροφή), και το κράτος μέλος στο οποίο πρόκειται να επιστραφεί το παιδί δεν έχει λάβει κατάλληλα μέτρα για την προστασία του παιδιού μετά την επιστροφή του.

4. Το παιδί αντιτίθεται στην επιστροφή του και έχει ήδη την ηλικία και την ωριμότητα που υπαγορεύουν να ληφθεί υπόψη η γνώμη του.

5. Η επιστροφή του παιδιού δεν επιτρέπεται δυνάμει του δικαίου του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση, εφόσον αντιβαίνει στις θεμελιώδεις αρχές (των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών). (Σημειωτέον ότι αυτός ο λόγος άρνησης χρησιμοποιείται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις.)

(Άρθ. 11 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II· Άρθ. 12, 13 και 20 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών. Βλ. [επίσης Επεξηγηματική έκθεση της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών, της Elisa Pérez-Vera.](#))

Το ισπανικό δικαστήριο μπορεί να λάβει υπόψη μόνον αυτούς τους λόγους άρνησης. Εάν δεν συντρέχει κανένας από τους λόγους αυτούς, το δικαστήριο είναι υποχρεωμένο να διατάξει την επιστροφή του παιδιού. Το δικαστήριο δεν δύναται σε αυτό το στάδιο να εξετάσει την ουσία της υποθέσεως, δηλαδή το ζήτημα του ποιος θα έπρεπε να έχει την επιμέλεια ή σε ποιον τόπο θα έπρεπε να διαμένει η Blossom στο μέλλον. Το ολλανδικό δικαστήριο διατηρεί τη δικαιοδοσία του επί των θεμάτων αυτών.

Βήμα 6:

Η απόφαση του ισπανικού δικαστηρίου εκτελείται στην Ισπανία μέσω των εθνικών μέσων προκειμένου να εξασφαλισθεί η επιστροφή της Blossom στις Κάτω Χώρες.

2.5. Κατόπιν αποφάσεως περί επιστροφής

Εάν το ισπανικό δικαστήριο αποφάσισε ότι η Blossom πρέπει να επιστρέψει και η απόφαση εκτελεστεί, αυτό σημαίνει ότι η Blossom επιστρέφει στον τόπο όπου είχε τη συνήθη διαμονή της αμέσως πριν από την παράνομη κατακράτησή της στην Ισπανία από τη μητέρα της.

Με τον τρόπο αυτόν, αποκαθίσταται η συνήθης διαμονή της Blossom και, μαζί με αυτήν, η δικαιοδοσία των δικαστηρίων του συγκεκριμένου κράτους μέλους. Τα δικαστήρια των Κάτω Χωρών έχουν (ακόμη) δικαιοδοσία να αποφαινούνται επί θεμάτων γονικής μέριμνας (βλ. Κύκλο ηλεκτρονικών μαθημάτων, Θεματική μονάδα 1, Μέρος 1ο).

2.6. Κατόπιν αποφάσεως περί μη επιστροφής

Η κατάσταση, φυσικά, είναι διαφορετική εάν το ισπανικό δικαστήριο απεφάνθη ότι η Blossom δεν πρέπει να επιστρέψει, με άλλα λόγια, εάν το δικαστήριο χρησιμοποίησε έναν από τους λόγους άρνησης που παρατέθηκαν ανωτέρω. Η επόμενη φάση εξαρτάται από τον λόγο της μη επιστροφής. Διακρίνονται δύο κατηγορίες αποφάσεων περί μη επιστροφής:

Πρώτη κατηγορία αποφάσεων περί μη επιστροφής (Άρθ. 12 και 20 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών)	Δεύτερη κατηγορία αποφάσεων περί μη επιστροφής (Άρθ. 13 της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών)
1. Έχει παρέλθει χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους από την απαγωγή και το παιδί έχει προσαρμοσθεί στο νέο του περιβάλλον (άρθ. 12). 5. Το δίκαιο του κράτους προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση δεν επιτρέπει την επιστροφή, εφόσον αντιβαίνει στις θεμελιώδεις αρχές του (άρθ. 20).	2. Το πρόσωπο το οποίο αιτείται την επιστροφή δεν ασκούσε ουσιαστικά το δικαίωμα επιμέλειας κατά τον χρόνο της μετακίνησης ή κατακράτησης ή είχε συναινέσει στη μετακίνηση ή κατακράτηση. 3. Υπάρχει σοβαρός κίνδυνος η επιστροφή του παιδιού να το εκθέσει σε φυσική ή ψυχική δοκιμασία ή να το περιαγάγει σε μια αφόρητη κατάσταση, ενώ δεν έχουν ληφθεί κατάλληλα μέτρα για την προστασία του παιδιού από το κράτος στο οποίο πρόκειται να επιστραφεί το παιδί. 4. Το παιδί αντιτίθεται στην επιστροφή του και έχει ήδη την ηλικία και την ωριμότητα που υπαγορεύουν να ληφθεί υπόψη η

Για την πρώτη κατηγορία, η υπόθεση απαγωγής περατώνεται και το παιδί αποκτά νέο τόπο συνήθους διαμονής στο κράτος στο οποίο μετακινήθηκε ή στο οποίο κατακρατείται. Περαιτέρω διαφορές όσον αφορά τη γονική μέριμνα για το παιδί πρέπει να παραπεμφθούν ενώπιον των δικαστηρίων του εν λόγω κράτους, αν και ενδέχεται να έχει δικαιοδοσία και δικαστήριο άλλου κράτους μέλους δυνάμει κάποιας από τις άλλες διατάξεις του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II (βλ. Κύκλο ηλεκτρονικών μαθημάτων, Θεματική μονάδα 1, Μέρος 1ο).

Για τη **δεύτερη κατηγορία**, η υπόθεση δεν περατώνεται ακόμη: υπάρχει και ένα επιπλέον στάδιο. Τα βήματα είναι τα εξής:

Βήμα1:

Το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση περί μη επιστροφής ενημερώνει το δικαστήριο που έχει δικαιοδοσία ή την κεντρική αρχή του κράτους στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από τη μετακίνηση ή κατακράτηση. Το πρώτο δικαστήριο μπορεί να αποστείλει τις πληροφορίες απευθείας ή μέσω της κεντρικής αρχής του κράτους του. Στο παράδειγμά μας: το ισπανικό δικαστήριο αποστέλλει τις πληροφορίες, είτε απευθείας είτε μέσω της ισπανικής κεντρικής αρχής, στο ολλανδικό δικαστήριο ή στην ολλανδική κεντρική αρχή. Οι πληροφορίες περιλαμβάνουν και τα πρακτικά των διαδικασιών και πρέπει να ληφθούν εντός ενός μηνός από την έκδοση της αποφάσεως.

Βήμα 2:

Το δικαστήριο του κράτους στο οποίο το παιδί είχε τη συνήθη διαμονή του αμέσως πριν από τη μετακίνηση ή κατακράτηση, ενημερώνει τους διαδίκους και τους καλεί να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους ούτως ώστε το δικαστήριο να εξετάσει το ζήτημα της επιμέλειας του παιδιού. Οι παρατηρήσεις πρέπει να υποβληθούν εντός τριών μηνών. Με τον τρόπο αυτόν, το ολλανδικό δικαστήριο ασκεί τη δικαιοδοσία που έχει βάσει της συνήθους διαμονής της Blossom. Η δικαιοδοσία αυτή δεν έχει απολεσθεί λόγω της παράνομης κατακράτησης της Blossom στην Ισπανία.

Βήμα 3α):

Εάν δεν υποβληθούν παρατηρήσεις, το δικαστήριο περατώνει την υπόθεση.

Βήμα 3β):

Εάν υποβληθούν παρατηρήσεις, το δικαστήριο εξετάζει την ουσία της υποθέσεως.

Βήμα 4α):

Εάν η απόφαση του ολλανδικού δικαστηρίου συνεπάγεται ότι η Blossom πρέπει να μείνει στην Ισπανία, η Ισπανία καθίσταται ο νέος τόπος συνήθους διαμονής της.

Βήμα 4 β):

Εάν η απόφαση του ολλανδικού δικαστηρίου συνεπάγεται ότι η Blossom πρέπει να επιστρέψει στις Κάτω Χώρες, η απόφαση αυτή υπερισχύει της ισπανικής αποφάσεως περί μη επιστροφής.

Βήμα 5:

Το ολλανδικό δικαστήριο εκδίδει πιστοποιητικό όσον αφορά την απόφαση που συνεπάγεται την επιστροφή της Blossom. Το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται με χρήση του εντύπου του Παραρτήματος IV του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II. Το δικαστήριο εκδίδει το πιστοποιητικό αυτεπαγγέλτως. Το πιστοποιητικό συμπληρώνεται στη γλώσσα της απόφασης. Προκειμένου για την έκδοση του πιστοποιητικού, η απόφαση πρέπει να πληροί ορισμένες προϋποθέσεις.

Προϋποθέσεις για την έκδοση πιστοποιητικού

- Έχει παρασχεθεί στο παιδί η δυνατότητα ακρόασης, εκτός αν η ακρόαση αντενδείκνυται δεδομένης της ηλικίας ή του βαθμού ωριμότητάς του.
- Τα μέρη είχαν δυνατότητα ακρόασης.
- Το δικαστήριο έλαβε υπόψη τους λόγους της αποφάσεως περί μη επιστροφής.

* Εάν το δικαστήριο ή άλλη αρχή λαμβάνει μέτρα για την προστασία του παιδιού μετά την επιστροφή του, οι λεπτομέρειες αυτών των μέτρων αναφέρονται επίσης στο πιστοποιητικό.

(Άρθ. 42 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II)

Βήμα 6:

Με αυτό το πιστοποιητικό, δεν απαιτείται διαδικασία για την κήρυξη της εκτελεστότητας (καταργείται ο εκτελεστήριος τύπος). Αυτό σημαίνει ότι η ολλανδική απόφαση είναι άμεσα εκτελεστή στην Ισπανία, και σε όλη την ΕΕ, παρά την προηγούμενη ισπανική απόφαση περί μη επιστροφής. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο έχει επιβεβαιώσει αυτό το αποτέλεσμα του πιστοποιητικού. Ακόμη και αν το πιστοποιητικό περιέχει κάποιο λάθος, η απόφαση παραμένει άμεσα εκτελεστή. Εάν ένας από τους διαδίκους επιθυμεί να αμφισβητήσει το περιεχόμενο του πιστοποιητικού, πρέπει να προσφύγει στο δικαστήριο που εξέδωσε το πιστοποιητικό (βλ. [C-491/10, Aguirre Zarraga κατά Pelz](#)).

(Άρθ. 11, παράγραφος 6 – άρθ. 11, παράγραφος 8, άρθ. 40 και άρθ. 42 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II)

Διάγραμμα ροής της διαδικασίας

Παιδί απήχθη

Από ένα κράτος μέλος της ΕΕ σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ

Πραγματοποιείται επικοινωνία με την κεντρική αρχή του κράτους μέλους όπου είχε τη συνήθη διαμονή του το παιδί πριν από την απαγωγή. Αυτή η κεντρική αρχή θα επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή του κράτους μέλους όπου βρίσκεται το παιδί.

Εφαρμόζονται ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II και η σύμβαση της Χάγης για την απαγωγή παιδιών (1980) για τη διαδικασία επιστροφής και τους λόγους άρνησης.

Επιστροφή

Δικαιοδοσία προσδιορίζεται βάσει της συνήθους διαμονής: νέος κανονισμός Βρυξέλλες II

Αναγνώριση και εκτέλεση σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, εφαρμόζεται ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II

Μη επιστροφή

Δεύτερη ευκαιρία στο κράτος μέλος της ΕΕ όπου είχε τη συνήθη διαμονή του το παιδί πριν από την απαγωγή, άρθρο 11, παράγραφοι 6-8, του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II

Εάν αποφασισθεί η επιστροφή, θα υπάρχει αναγνώριση και εκτέλεση σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ (πιστοποιητικό του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II και κατάργηση του εκτελεστικού τύπου, άρθρο 42 του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II)

Από κράτος μέλος της ΕΕ σε τρίτο κράτος

Σε περίπτωση που ένα παιδί απαχθεί από κράτος μέλος της ΕΕ και μεταφερθεί σε τρίτο κράτος, πραγματοποιείται επικοινωνία με την κεντρική αρχή του κράτους μέλους όπου είχε τη συνήθη διαμονή του το παιδί πριν από την απαγωγή. Η εν λόγω κεντρική αρχή θα επικοινωνήσει με την κεντρική αρχή του τρίτου κράτους όπου βρίσκεται το παιδί, υπό την προϋπόθεση ότι το τρίτο κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος της σύμβασης της Χάγης για την απαγωγή παιδιών (1980).

Τότε η σύμβαση της Χάγης για την απαγωγή παιδιών (1980) εφαρμόζεται στη διαδικασία επιστροφής και στους λόγους άρνησης, εάν το τρίτο κράτος είναι συμβαλλόμενο μέρος.

Επιστροφή

Δικαιοδοσία προσδιορίζεται βάσει της συνήθους διαμονής: νέος

Αναγνώριση και εκτέλεση σε άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, εφαρμόζεται ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες

Μη επιστροφή

Θα ελεγχθεί η συνήθης διαμονή του παιδιού. Εάν η συνήθης διαμονή είναι εντός της ΕΕ, εφαρμόζεται ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II. Εάν η συνήθης διαμονή είναι εκτός της ΕΕ, δεν υπάρχει δικαιοδοσία, εκτός εξαίρεσης (άρθρο 13) ή προσωρινών μέτρων (άρθρο 20).

Αναγνώριση και εκτέλεση σε τρίτα κράτη, εφαρμόζεται η σύμβαση της Χάγης για την προστασία των παιδιών (1996) ή το εθνικό δίκαιο.

3. Αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων

3.1. Εισαγωγή

Η διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης μιας απόφασης συνιστά το μέσο με το οποίο μια απόφαση αποκτά νομική ισχύ σε χώρα διαφορετική από εκείνη στην οποία εκδόθηκε (το κράτος/δικαστήριο προέλευσης). Η αναγνώριση μιας απόφασης που έχει εκδοθεί στο εξωτερικό σημαίνει αποδοχή της νομικής ισχύος της και η εκτέλεση της απόφασης σημαίνει εφαρμογή του περιεχομένου της. Πρέπει να αναγνωρίζεται το νομικό κύρος μιας απόφασης προτού να είναι δυνατή η εκτέλεσή της.

Οι αποτελεσματικοί κανόνες για την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων οικογενειακού δικαίου συνιστούν τον βασικό σκοπό του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II. Οι κανόνες για τη δικαιοδοσία εναρμονίζονται ώστε να καταστεί αυτή η διαδικασία πιο απλή και, συνεπώς, το δικαστήριο που αναγνωρίζει μια απόφαση βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II, πρέπει να θεωρεί ότι το δικαστήριο του κράτους προέλευσης είχε δικαιοδοσία βάσει του κανονισμού. Η διαδικασία έχει σκοπό να είναι όσο πιο άμεση γίνεται, με τις ελάχιστες νομικές διατυπώσεις και τους ελάχιστους δυνατούς λόγους μη αναγνώρισης.

Στον νέο κανονισμό Βρυξέλλες II, η ΕΕ έχει στόχο να ενθαρρύνει την αναγνώριση και εκτέλεση των αποφάσεων οικογενειακού δικαίου, να καταστήσει τη διαδικασία αυτή όσο το δυνατόν πιο απλή και ωφέλιμη για τις οικογένειες, ώστε να μην χρειάζεται να προσφεύγουν στο δικαστήριο περισσότερες από μία φορές προκειμένου να διασφαλίσουν τα δικαιώματά τους. Σε σχέση με το δικαίωμα επικοινωνίας, ο κανονισμός θεσπίζει μια ταχεία διαδικασία αναγνώρισης και εκτέλεσης της απόφασης ώστε να διασφαλίζεται ότι το πρόσωπο που έχει δικαίωμα επικοινωνίας με το παιδί δεν θα χάσει την επαφή παρά τον διασυνοριακό χαρακτήρα της σχέσης.

3.2. Η αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων

Άρθρο 21, παράγραφος 1 – Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε κράτος μέλος αναγνωρίζονται στα λοιπά κράτη μέλη χωρίς καμία διαδικασία.

- Οι αποφάσεις κράτους μέλους πρέπει να αναγνωρίζονται ως έχουσες έγκυρο νομικό καθεστώς σε άλλα κράτη μέλη με τις ελάχιστες δυνατές διαδικασίες.
- Ο νέος κανονισμός Βρυξέλλες II έχει ως στόχο να μεριμνήσει για την ελεύθερη κυκλοφορία των αποφάσεων γονικής μέριμνας σε όλη την ΕΕ, προς διευκόλυνση των γονέων και των δικαστηρίων των κρατών μελών. Η αρχή της αμοιβαίας

αναγνώρισης υποστηρίζεται σθεναρά από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στη νομολογία του.

- Μια απόφαση σχετικά με την επιμέλεια του παιδιού· δηλαδή, απόφαση σχετικά με το πού πρέπει να ζει το παιδί και με ποιον, με ποιον επικοινωνεί το παιδί και πότε και για πόσο διάστημα• πού πρέπει το παιδί να φοιτήσει και τη μελλοντική φροντίδα του παιδιού, μπορεί συνεπώς να έχει νομική ισχύ σε οιοδήποτε άλλο κράτος μέλος (εκτός από τη Δανία) βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II. Η απόφαση μπορεί συνεπώς να έχει έννομα αποτελέσματα σε κράτη μέλη διαφορετικά από εκείνο το οποίο εξέδωσε την απόφαση.

Εξαιρέσεις στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης αποφάσεων

Η ΕΕ επιθυμεί οι αποφάσεις να κυκλοφορούν ελεύθερα σε όλα τα κράτη μέλη και συνεπώς υπάρχουν πολύ περιορισμένοι πιθανοί λόγοι μη αναγνώρισης μιας απόφασης γονικής μέριμνας που προέρχεται από άλλο κράτος μέλος. Ως εξαιρέσεις στη γενική αρχή αναγνώρισης, ερμηνεύονται πολύ αυστηρά και υπάρχουν περαιτέρω περιορισμοί ως προς το τι μπορεί να θεωρηθεί πτυχή ενός λόγου μη αναγνώρισης:

Άρθρο 23 – Δεν αναγνωρίζεται απόφαση σχετικά με τη γονική μέριμνα:

- (α) αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη του κράτους μέλους αναγνώρισης, λαμβάνοντας υπόψη το ύψιστο συμφέρον του παιδιού,
- (β) αν έχει εκδοθεί, εκτός περιπτώσεων κατεπείγοντος, χωρίς να δοθεί στο παιδί δυνατότητα ακρόασης, κατά παράβαση θεμελιωδών δικονομικών αρχών του κράτους μέλους αναγνώρισης,
- (γ) αν το έγγραφο δεν έχει επιδοθεί στον ερμηοδικήσαντα διάδικο έγκαιρα ώστε να μπορεί να αμυνθεί,
- δ) η απόφαση έχει εκδοθεί χωρίς να έχει πραγματοποιηθεί ακρόαση προσώπου που ασκεί τη γονική μέριμνα,
- (ε) υπάρχει ασυμβίβαστη μεταγενέστερη απόφαση.

Το δικαστήριο αναγνώρισης δεν επιτρέπεται να εξετάσει:

- Τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου προέλευσης

- Διαφορές επί της ουσίας της αποφάσεως, ακόμη και αν το δικαστήριο αναγνώρισης θα κατέληγε σε διαφορετική απόφαση επί των περιστατικών ή της ευημερίας του παιδιού

Το δικαστήριο στο οποίο ζητείται η αναγνώριση μιας αποφάσεως άλλου κράτους μέλους βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II δεν μπορεί να επανεξετάσει την απόφαση που έλαβε το δικαστήριο προέλευσης ή την απόφαση που θα είχε λάβει βάσει του εθνικού δικαίου.

- Δεν μπορεί να χρησιμοποιηθεί λόγος «δημόσιας τάξης» ως αντίκρουση για να επαναξιολογηθεί η απόφαση του δικαστηρίου της ξένης χώρας· πρέπει να υπάρχει κάποια πτυχή της αποφάσεως που να αντίκειται επαρκώς στο έννομο σύστημα του δικαστηρίου αναγνώρισης προκειμένου να υπάρξει άρνηση της αναγνώρισης της αποφάσεως, για παράδειγμα, τα δικαιώματα των διαδίκων δεν προστατεύθηκαν κατά τη διάρκεια της αρχικής διαδικασίας. Το δικαίωμα ακρόασης του παιδιού στη διαδικασία είναι αποδεκτό ως λόγος αντίκρουσης βάσει του άρθρου 23, στοιχείο β.
- Οι περιορισμοί σχετικά με τους πιθανούς λόγους αντίκρουσης της αναγνώρισης αντικατοπτρίζουν τον σκοπό του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II να διασφαλίσει ότι η μεγάλη πλειονότητα των αποφάσεων θα αναγνωρίζεται δίχως δυσκολία από τα κράτη μέλη.

Ερώτηση:

Αναγνωρίζονται αυτές οι αποφάσεις; (επιλέξτε)

- Απόφαση στην οποία ο ένας διάδικος ισχυρίζεται ότι το δικαστήριο που εξέδωσε την απόφαση δεν έχει δικαιοδοσία βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II

Ναι - Αυτή είναι η σωστή απάντηση

Η εναρμόνιση της δικαιοδοσίας μέσω του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II σημαίνει ότι όλα τα δικαστήρια πρέπει να έχουν τη βεβαιότητα ότι τα δικαστήρια ξένων χωρών έχουν ορθώς αναλάβει τη δικαιοδοσία. Το δικαστήριο αναγνώρισης δεν μπορεί να επανεξετάσει τη δικαιοδοσία του δικαστηρίου προέλευσης.

Όχι - Αυτή η απάντηση ήταν λάθος

- Απόφαση στην οποία δεν δόθηκε η δυνατότητα ακρόασης σε ένα παιδί 14 ετών κατά τη διάρκεια της διαδικασίας

Ναι - Αυτή η απάντηση ήταν λάθος

Όχι - Αυτή είναι η σωστή απάντηση

Δεν δόθηκε η δυνατότητα ακρόασης στο παιδί και ενδέχεται να ισχύει το στοιχείο β του άρθρου 23.

- Απόφαση στην οποία δεν επιτρέπεται η επικοινωνία μεταξύ ενός πατέρα και του παιδιού του επειδή ο πατέρας ήταν παλαιότερα βίαιος απέναντι στη μητέρα

Ναι - Αυτή είναι η σωστή απάντηση

Ο πατέρας μπορεί να ισχυρισθεί βάσει του άρθρου 23, στοιχείο α, ότι η απόφαση παραβιάζει το δικαίωμά του σε ιδιωτική και οικογενειακή ζωή και τη δημόσια τάξη, αλλά ακόμη και αν το δικαστήριο αναγνώρισης είχε καταλήξει σε διαφορετική απόφαση επί της ουσίας, είναι πιθανόν να αναγνωρισθεί.

Όχι - Αυτή η απάντηση ήταν λάθος

3.3. Εκτέλεση αποφάσεως γονικής μέριμνας βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II

- Άπαξ και η απόφαση έχει αναγνωρισθεί, μια απόφαση γονικής μέριμνας είναι εκτελεστή εάν κηρυχθεί εκτελεστή ή εγγραφεί προς εκτέλεση στο Ηνωμένο Βασίλειο.
- Η διαδικασία εκτέλεσης διέπεται από το εθνικό δίκαιο.
- Ο διάδικος που ζητεί την εκτέλεση της αποφάσεως πρέπει να προσκομίσει γνήσιο αντίγραφο της αποφάσεως.
- Άπαξ και μια απόφαση έχει κηρυχθεί εκτελεστή, έχει νομικά αποτελέσματα στη χώρα όπου εκτελείται, δηλαδή οι διάδικοι μπορούν να βασισθούν σε αυτήν ώστε να διασφαλισθεί η συμμόρφωση με τους όρους της αποφάσεως.

3.4. Η εκτελεστότητα του δικαιώματος επικοινωνίας

Κατά τη σύνταξη του κανονισμού, θεωρήθηκε ιδιαίτερα σημαντικό οι δικαιούχοι του δικαιώματος επικοινωνίας με το παιδί να μπορούν να ασκήσουν τα δικαιώματά τους γρήγορα και εύκολα, προς όφελος του παιδιού και του δικαιούχου του δικαιώματος επικοινωνίας.

- Βάσει του κανονισμού, το «δικαίωμα επικοινωνίας» περιλαμβάνει το δικαίωμα μεταφοράς του παιδιού σε χώρα διαφορετική από εκείνη της συνήθους διαμονής του και συνήθως αναφέρεται στην κατάσταση κατά την οποία ένας γονέας έχει επαφή με το παιδί αλλά δεν είναι αυτός ο κύριος υπεύθυνος για τη φροντίδα του παιδιού.
- Καθώς ο δικαιούχος του δικαιώματος επικοινωνίας δεν είναι ο κύριος υπεύθυνος για τη φροντίδα του παιδιού, είναι σημαντικό να μπορεί να διασφαλισθεί ότι τα δικαιώματά του προστατεύονται σε σχέση με το παιδί ώστε το παιδί να μην χάσει την επαφή με τον ένα γονέα, ιδίως εάν ζουν σε διαφορετικές χώρες. Ο κανονισμός έχει στόχο να διασφαλίσει ότι το εν λόγω δικαίωμα επικοινωνίας προστατεύεται ουσιαστικά σε διασυννοριακές καταστάσεις ώστε να μην χάνεται η επαφή.

Η εκτέλεση μιας αποφάσεως σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας καθίσταται πολύ άμεση μέσω του άρθρου 41.

Άρθρο 41, παράγραφος 1: Εκτελεστή απόφαση εκδιδόμενη σε κράτος μέλος για το δικαίωμα επικοινωνίας για την οποία έχει εκδοθεί [...] πιστοποιητικό στο κράτος μέλος προέλευσης, αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται κήρυξη εκτελεστότητάς της και χωρίς η αναγνώριση να μπορεί να προσβληθεί.

- Δεν υπάρχουν λόγοι αντίκρουσης της αναγνώρισης μιας αποφάσεως για την οποία έχει εκδοθεί πιστοποιητικό.
- Η εκτέλεση δεν απαιτεί κήρυξη εκτελεστότητας.

Πρόκειται για μια διαδικασία απλούστερη από ό,τι η αναγνώριση και εκτέλεση άλλων αποφάσεων βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II. Εφαρμόζεται μόνο σε αποφάσεις που καθορίζουν το δικαίωμα επικοινωνίας. Ο δικαιούχος του δικαιώματος επικοινωνίας μπορεί να προσεγγίσει δικαστήριο ξένης χώρας για την ταχεία διαδικασία εάν πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις:

Προϋποθέσεις που πρέπει να ισχύουν πριν από την έκδοση ενός πιστοποιητικού βάσει του άρθρου 41, παράγραφος 2:

- σε περίπτωση διαδικασίας ερήμην, το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης έχει εκδοθεί έγκαιρα ώστε ο ερημοδικήσαντας διάδικος να μπορεί να αμυνθεί
- όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη είχαν δυνατότητα ακρόασης
- έχει δοθεί στο παιδί η δυνατότητα ακρόασης, εάν διαθέτει κατάλληλη ηλικία ή βαθμό ωριμότητας.

Αυτές οι προϋποθέσεις ελέγχονται από το δικαστήριο προέλευσης, το δικαστήριο που εκδίδει την απόφαση σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας. Ακόμη και αν το δικαστήριο στο οποίο ζητήθηκε η αναγνώριση και εκτέλεση της αποφάσεως γνωρίζει ότι υπάρχει πρόβλημα με τη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της αποφάσεως, για παράδειγμα, δεν πραγματοποιήθηκε ακρόαση παιδιού κατάλληλης ηλικίας και βαθμού ωριμότητας στη διαδικασία, πρέπει να την αναγνωρίσει και να την εκτελέσει εάν έχει εκδοθεί το πιστοποιητικό.

Η άσκηση του δικαιώματος επικοινωνίας βάσει του νέου κανονισμού Βρυξέλλες II

Η έκδοση και η ισχύς ενός πιστοποιητικού για την εκτέλεση μιας απόφασης σχετικά με το δικαίωμα επικοινωνίας

- Άρθρο 41, παράγραφος 1 – Εκτελεστή απόφαση εκδιδόμενη σε κράτος μέλος για το δικαίωμα επικοινωνίας για την οποία έχει εκδοθεί πιστοποιητικό στο κράτος μέλος προέλευσης, αναγνωρίζεται και εκτελείται σε άλλο κράτος μέλος χωρίς να απαιτείται κήρυξη εκτελεστότητάς της και χωρίς η αναγνώριση να μπορεί να προσβληθεί.
- Άρθρο 41, παράγραφος 2 - Ο δικαστής προέλευσης που εξέδωσε την απόφαση εκδίδει το πιστοποιητικό μόνο εφόσον:
  - (α) σε περίπτωση διαδικασίας ερήμην, το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης έχει επιδοθεί στον ερημοδικήσαντα διάδικο κανονικά και έγκαιρα ώστε να μπορεί να αμυνθεί ή αυτός έχει δεχτεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση
  - β) όλα τα ενδιαφερόμενα τα μέρη είχαν δυνατότητα ακρόασης
  - (γ) έχει δοθεί στο παιδί η δυνατότητα ακρόασης, εκτός αν η ακρόαση αντενδείκνυται δεδομένης της ηλικίας ή του βαθμού ωριμότητάς του.

